

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew

na lata 2008 - 2015

Sierpień 2008

Opracowanie:
Agencja Wspierania Inicjatyw Lokalnych S.A.
Ul. Polska 14
60-595 Poznań

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

Spis treści

1.	Procedura tworzenia strategii rozwiązywania problemów społecznych	3
1.1.	Dokumenty regulujące zagadnienia z zakresu polityki społecznej w Polsce	3
1.2.	Zgodność Strategii z regionalnymi i lokalnymi dokumentami programowymi.....	10
2.	Charakterystyka Miasta i Gminy Złoczew	15
2.1.	Położenie gminy.....	15
	Gmina Złoczew położona jest w południowo zachodniej części województwa łódzkiego, w środkowej części Wysoczyzny Złoczewskiej. Wysoczyzna Złoczewska leży w środkowej części Niziny Południowo – Wielkopolskiej. Wysoczyznę tę stanowi równina morenowa położona w międzyrzeczy Proсны i górnej Warty. Występuje tutaj układ mozaikowy – terenów uprawnych i płątów lasu.....	15
2.2.	Warunki demograficzne	20
2.3.	Gospodarka.....	23
2.4.	Bezrobocie	24
2.5.	Infrastruktura techniczna	28
2.6.	Potencjał turystyczny i kulturalny	31
2.7.	Bezpieczeństwo publiczne	32
2.8.	Infrastruktura społeczna	35
3.	Diagnoza sytuacji społecznej w Mieście i Gminie Złoczew	42
3.1.	Działalność Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	42
3.2.	Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną.....	46
3.3.	Powody przyznania pomocy społecznej	50
3.3.1.	Ubóstwo	50
3.3.2.	Niepełnosprawność i długotrwała choroba	50
3.3.3.	Alkoholizm	52
3.3.4.	Sieroctwo	53
3.3.5.	Bezdomność	53
3.3.6.	Przemoc w rodzinie	54
3.4.	Mapa pomocy społecznej w Gminie Złoczew w 2007 roku.....	57
4.	Analiza SWOT	58
5.	Misja i wizja strategii oraz jej cele	60
6.	Wdrażanie i monitorowanie strategii rozwiązywania problemów społecznych..	64
7.	Podsumowanie. Informacja i Promocja Strategii	65
7.1.	Podmioty uczestniczące w realizacji strategii	65

7.2. Źródła finansowania Strategii 66

1. Procedura tworzenia strategii rozwiązywania problemów społecznych

1.1. Dokumenty regulujące zagadnienia z zakresu polityki społecznej w Polsce

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika z art. 17 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej mówiącego, że do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy m.in. opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. W założeniu dokument ten ma stanowić kompleksowy program działań podejmowanych przez samorząd gminy w celu poprawy warunków życia społeczności lokalnej poprzez poprawę warunków pracy, wzrost zatrudnienia, sprzyjanie równości szans i rozwój pomocy społecznej. Regulacje zawarte w gminnej strategii są również wypadkową wytycznych zawartych w innych aktach prawnych o charakterze ponadlokalnym, w tym przede wszystkim w:

- Narodowej Strategii Spójności 2007- 2013,
- Strategii Polityki Społecznej na lata 2007-2013,
- Narodowej Strategia Integracji Społecznej,
- Krajowej Strategii Zatrudnienia 2007-2013
- Krajowym Planie Działania na Rzecz Integracji Społecznej 2006-2008,
- Strategii Lizbońskiej,
- Europejskiej Strategii Zatrudnienia,

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

- Ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- Ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- Ustawie z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
- Ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- Ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- Ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie,
- Ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Najważniejsze założenia dokumentów strategicznych przedstawiono poniżej.

Narodowa Strategia Spójności 2007 – 2013

Wśród wyzwań stojących przed Polską w perspektywie średniookresowej wskazano na konieczność prowadzenia aktywnej polityki w zakresie wspierania tworzenia i funkcjonowania rodzin zwłaszcza w zakresie wychowania i edukacji. Polityka społeczna powinna również wspierać politykę zatrudnienia w tych obszarach, gdzie pierwszym krokiem do odzyskania pracy jest integracja i aktywizacja społeczna. Działania z obszaru integracji społecznej wymagają mobilizacji wszystkich środowisk i partnerów. W szczególności istotna jest aktywizacja środowisk lokalnych, która prowadzi do kształtowania się właściwych motywacji, postaw i zachowań społecznych. Jednym z celów polityki spójności w Polsce wspierającej wzrost gospodarczy i zatrudnienie jest „Poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej”. Odzwierciedlając cele Strategii Lizbońskiej, w najbliższych latach prowadzone będą działania mające na celu wzmocnienie spójności społecznej. Podstawowym elementem realizacji jest odpowiednia zdolność do reagowania na potrzeby społeczne oraz niwelowanie czynników przyczyniających się do pogłębiania różnic, w konsekwencji powodujących bierność zawodową, ubóstwo i wykluczenie społeczne.

Integracja społeczna oraz przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu będzie następować przede wszystkim poprzez zapewnienie dostępu do edukacji i szkolenia zawodowego. Towarzyszyć temu będzie świadczenie niezbędnych usług społecznych

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

wspierających dostęp do zatrudnienia osób najdalej odsuniętych od rynku pracy oraz usług przyczyniających się do zwalczania ubóstwa, a także promowanie lokalnych inicjatyw na rzecz zatrudnienia.

Strategia Polityki Społecznej na lata 2007-2013

Celami Strategii Polityki Społecznej w latach 2007 – 2013 jest zbudowanie zintegrowanego systemu polityki państwa prowadzącej do ułatwienia wszystkim obywatelom równego dostępu do praw społecznych, poprawy warunków powstawania i funkcjonowania rodzin oraz wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym przy zapewnieniu demokratycznego współuczestnictwa obywateli.

Dla zdefiniowania podstawowych kierunków polityki społecznej przyjęto siedem priorytetów działań:

1. Poprawa warunków dla powstawania i funkcjonowania rodzin. Wsparcie rodzin w wychowaniu i edukacji dzieci,
2. Wdrożenie aktywnej polityki społecznej,
3. Kompleksowa rehabilitacja i aktywizacja osób niepełnosprawnych,
4. Budowa systemu wsparcia dla osób w wieku poprodukcyjnym,
5. Aktywizacja i mobilizacja partnerów lokalnych,
6. Partnerstwo publiczno-społeczne jako podstawa rozwoju usług społecznych,
7. Integracja społeczna i zawodowa imigrantów.

Jak wskazano w dokumencie realizacja zadań z tego zakresu wymaga współdziałania wszystkich instytucji zarówno na szczeblu krajowym, jak i regionalnym oraz lokalnym. Komplementarność przedsięwzięć podejmowanych przez różne podmioty wymaga opracowania planów strategicznych, wyznaczających cele na różnych poziomach przestrzennych.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

Dokument ten zawiera szczegółową diagnozę obecnej sytuacji społecznej w Polsce pod kątem czynników wpływających na zjawisko wykluczenia społecznego. Strategia określa także działania, które będą podjęte do 2010 r. w celu jego ograniczenia.

Priorytety zawarte w Narodowej Strategii Integracji Społecznej w zakresie prawa do edukacji:

- wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym
- poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjalnym i średnim
- upowszechnienie kształcenia na poziomie wyższym i jego lepsze
- dostosowanie do potrzeb rynku pracy
- rekompensowanie deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci
- upowszechnienie kształcenia ustawicznego.

Priorytety dotyczące realizacji prawa do zabezpieczenia socjalnego:

- radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego, którego poziom jest obecnie nieakceptowany i wymaga podjęcia zdecydowanych działań
- ograniczenie tendencji wzrostowych rozwarstwienia dochodowego tak, aby różnice te nie odbiegały od przeciętnego poziomu w krajach Unii Europejskiej.

Działania w zakresie realizacji prawa do pracy:

- ograniczenie bezrobocia długookresowego
- zmniejszenie bezrobocia młodzieży
- zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród niepełnosprawnych
- zwiększenie liczby uczestników aktywnej polityki rynku pracy.

Priorytety dotyczące prawa do ochrony zdrowia:

- wydłużenie przeciętnego trwania życia w sprawności
- upowszechnienie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych
- zwiększenie zakresu objęcia kobiet i dzieci programem zdrowia publicznego.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

W zakresie realizacji innych praw społecznych Narodowa Strategia Integracji Społecznej wskazuje na następujące cele:

- zwiększenie dostępu do lokali (mieszkań) dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością
- zapewnienie lepszego dostępu do pracowników socjalnych
- rozwinięcie pomocy środowiskowej i zwiększenie liczby osób objętych jej usługami
- zwiększenie zaangażowania obywateli w działalność społeczną
- realizacja Narodowej Strategii Integracji Społecznej przez samorzządy terytorialne
- zwiększenie dostępu do informacji obywatelskiej i poradnictwa.

Krajowa Strategia Zatrudnienia 2007-2013

Analiza sytuacji społeczno-gospodarczej Polski pozwala stwierdzić, że problem w polityce społecznej związane są nierozzerwalnie z warunkami panującymi na lokalnym rynku pracy. Z tego względu podejmowane działania w zakresie pomocy społecznej i doraźnej poprawy warunków życia muszą być uzupełniane przedsięwzięciami z zakresu aktywnego wspierania rynku pracy jako sposobów na ograniczenie przyczyn złej sytuacji wielu środowisk. Osiągnięcie wyznaczonych w opisywanym dokumencie celów – wzrostu zatrudnienia, ograniczenia bezrobocia i podniesienia jakości zatrudnienia – jest uzależnione od podejmowanych na wszystkich szczeblach przedsięwzięć w wymienionych priorytetach:

- ~ Wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy poprzez rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności,
- ~ Rozwój kształcenia ustawicznego i poprawa jakości edukacji,
- ~ Poprawa zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw oraz elastyczności rynku pracy,
- ~ Aktywizacja osób bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- ~ Doskonalenie instytucjonalnej obsługi rynku pracy,
- ~ Niwelowanie różnic regionalnych oraz przeciwdziałanie praktykom dyskryminacyjnym na rynku pracy,
- ~ Prowadzenie efektywnej polityki migracyjnej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

Strategia rozwiązywania problemów społecznych na poziomie gminy również musi uwzględniać powyższe zagadnienia oraz wskazywać konkretne możliwości przeciwdziałania negatywnym zjawiskom w tym zakresie.

Krajowy Plan Działania na Rzecz Integracji Społecznej 2006-2008

Priorytety określone w Krajowym Planie Działań na Rzecz Integracji Społecznej odzwierciedlają te obszary życia społecznego, które - jak wynika z diagnozy - wymagają szczególnego wsparcia. Są to obszar polityki rodzinnej i rynku pracy, ze szczególną uwagą skierowaną na osoby długotrwale bezrobotne, niepełnosprawne oraz osoby o niskich kwalifikacjach. Poprzez wdrażanie rozwiązań, które pomogą przezwyciężyć różnego typu bariery stanowiące przeszkodę w podejmowaniu pracy i godzeniu jej z życiem osobistym przyczyni się do lepszego wykorzystania zasobów pracy. Bardzo ważną kwestią, na którą zwrócono uwagę jest konieczność powstawania zróżnicowanych form lokalnej i ponadlokalnej aktywności obywatelskiej, opierającym się na dialogu i współpracy, promującym działalność organizacji pozarządowych i dążącym do jak najszerszego ich udziału w życiu społecznym.

Strategia Lizbońska

Strategia Lizbońska to dokument, który został przyjęty przez Radę Europejską w marcu 2000 roku w Lizbonie. Obecnie jest najważniejszym programem społeczno-gospodarczym Unii Europejskiej. Koncentruje się na modernizacji europejskiego modelu socjalnego, inwestowaniu w ludzi oraz zwalczaniu wykluczenia społecznego.

Konkretyzacja dokumentu w obszarze integracji społecznej – Cele Nicejskie obejmuje cztery podstawowe działania:

- zapewnienie dostępu do pracy, zasobów, praw, dóbr i usług dla wszystkich,
- zapobieganie ryzyku wykluczenia społecznego,
- pomoc najbardziej narażonym (wspieranie najsłabszych),
- mobilizacja wszystkich aktorów /organizacji ze sfery polityki, gospodarki oraz życia społecznego.

Europejska Strategia Zatrudnienia

Europejska Strategia Zatrudnienia to zbiór naczelných zasad i priorytetów ukierunkowujących działania Unii Europejskiej na określone cele w zakresie polityki zatrudnienia.

Powstanie Europejskiej Strategii Zatrudnienia ma swoje uzasadnienie w 15 milionowym bezrobociu w 1997 r., wzroście gospodarczym nie powodującym zwiększenia zatrudnienia oraz postępującej marginalizacji społecznej osób bezrobotnych. Została oparta na czterech filarach:

- ✚ *Zatrudnialność* - w ramach tego filaru wprowadzono doradztwo zawodowe, ustawiczne kształcenie bezrobotnych, organizowanie kursów podnoszących lub zmieniających ich kwalifikacje tak, aby mieli oni szansę powrotu na rynek pracy.
- ✚ *Przedsiębiorczość* - zainicjowano zmiany w zasadach zakładania działalności gospodarczej, aby dać obywatelom UE swobodę działania i zwiększyć szansę na powstawanie nowych miejsc pracy
- ✚ *Zdolność adaptacyjna pracowników i pracodawców* - filar ten ma na celu propagowanie elastycznych form zatrudnienia, nowoczesnych form zarządzania organizacją, przeprowadzanie szkoleń pracowników w celu podniesienia ich zdolności adaptacyjnych do zmieniającej się sytuacji rynkowej
- ✚ *Równość szans* - dążenie do aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych oraz zrównanie szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy. W obrębie tego filaru postulowano również konieczność przeprowadzania prób pogodzenia życia zawodowego z życiem rodzinnym

Decyzją Rady w 2003 r. nowymi głównymi celami w ramach polityki zatrudnienia UE stały się:

1. Pełne zatrudnienie
2. Poprawa jakości i produktywności pracy
3. Wzmocnienie spójności społecznej i integracji.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

Przyjęto również 10 szczegółowych wytycznych, które miały ukierunkować państwa członkowskie na realizację głównych celów:

1. Aktywne i prewencyjne działanie na rzecz bezrobotnych i biernych zawodowo
2. Tworzenie miejsc pracy i przedsiębiorczość
3. Promocja adaptacyjności i mobilności na rynku pracy
4. Promocja rozwoju kapitału ludzkiego i kształcenia ustawicznego
5. Wzrost podaży pracy i promowanie "aktywnego starzenia się"
6. Polityka równości szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy
7. Wspieranie integracji i zwalczanie dyskryminacji osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy
8. Rozwijanie finansowych zachęt do podjęcia pracy
9. Ograniczenie szarej strefy zatrudnienia
10. Zmniejszenie regionalnych różnicowań w zatrudnieniu.

1.2. Zgodność Strategii z regionalnymi i lokalnymi dokumentami programowymi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew jest dokumentem komplementarnym z innymi programami strategicznymi przyjętymi dla terenu województwa łódzkiego, powiatu sieradzkiego i samej gminy Złoczew. Jej zapisy stanowią uszczegółowienie celów wskazanych na poziomie wyznaczania ogólnego spektrum działań na polu kształtowania rozwoju społeczno-gospodarczego omawianego obszaru. Przy opracowywaniu niniejszego dokumentu wzięto pod uwagę regulacje zawarte w poniżej scharakteryzowanych dokumentach programowych.

Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego na lata 2007 – 2020

Dokument podkreśla, że rozwój województwa jest sprawą wspólną całej społeczności. Strategia jest tak opracowana, aby zaakceptowało ją i realizowało jak najwięcej uczestników życia społecznego i gospodarczego. Samorządowi województwa

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

przypada tu szczególna rola inicjatora, koordynatora, a często także realizatora poszczególnych działań.

Analiza sytuacji społeczno – gospodarczej wskazuje, że region łódzki w dalszym ciągu nie jest regionem zintegrowanym wewnątrznie. W wielu dziedzinach dysproporcje wewnątrzregionalne nie tylko nie zostały zahamowane, ale wręcz się nasilają. Podstawowym powodem jest nierównomierny rozwój gospodarczy, niespójna infrastruktura, słabe więzi kooperacyjne w gospodarce, szczególnie na poziomie lokalnym czy zdeintegrowany system interwencji publicznej.

Jednocześnie region jest jednym z najbardziej konkurencyjnych regionów w Polsce i posiada potencjalnie ogromne możliwości rozwoju w ramach integrującej się Europy. Centralne położenie województwa łódzkiego oraz dogodne powiązania infrastrukturalne sprzyjają dyfuzji aktywności i postępu na obszar całego kraju.

Realizując wielowymiarowy proces integracji społecznej i konsolidacji działań podmiotów publicznych i społecznych można tak ukształtować polski biegun Europy Środkowej, aby skoncentrować w regionie krajową aktywność społeczno – gospodarczą w skali gospodarki europejskiej.

Wizja, jako punkt docelowy rozwoju województwa łódzkiego w roku 2020, przedstawia region jako:

- otwarty na świat z wykształconym i aktywnym społeczeństwem,
- konkurencyjnej gospodarki otwartej na współpracę międzynarodową,
- dostępny i posiadający własną tożsamość kulturową i gospodarczą.

Misja regionu zawarta w Strategii Województwa Łódzkiego brzmi następująco: Podniesienie atrakcyjności województwa łódzkiego w strukturze regionalnej Polski i Europy jako regionu sprzyjającego zamieszkaniu i gospodarce przy dążeniu do budowy wewnętrznej spójności i zachowaniu różnorodności jego miejsc.

Misja regionu kieruje uwagę na wykorzystanie niepowtarzalnej szansy, przed którą staje region w najbliższym okresie. Strategia wskazuje, że właściwe zdyskontowanie możliwości stworzonych po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej i zaproponowanych przez Komisję Europejską instrumentów rozwoju regionu, umożliwi stworzenie podstaw do funkcjonowania w erze globalizacji i rosnącej konkurencji w gospodarce. Wykorzystując

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

atuty regionu i polaryzując działania na realizacji konkretnych celów strategii, będzie można uzyskać efekt synergii dający regionowi możliwość kształtowania rzeczywistości w tej części Europy. Uzyskując silną pozycję w strukturze regionalnej zostaną stworzone warunki życia dla mieszkańców oraz podniesie się szeroko rozumiana jakość ich życia. Z kolei inwestorzy znajdą atrakcyjne warunki inwestowania i prowadzenia działalności. Podniesie się ogólny poziom cywilizacyjny regionu, a standard życia osiągnie poziom zbliżony do standardu europejskiego. To z kolei zapewni zrównoważony i trwały rozwój oparty na nowoczesnej i konkurencyjnej gospodarce.

Najważniejsze trzy strategiczne dla województwa sfery:

1. **SFERA SPOŁECZNA** - Cel główny: Wzrost ogólnego poziomu cywilizacyjnego województwa

Najważniejsze obszary priorytetowe:

- ~ Jakość życia, Cel strategiczny – Podniesienie poziomu jakości życia
- ~ Polityka społeczna, Cel strategiczny – Zmniejszenie zjawisk wykluczenia społecznego i modernizacja systemów pomocy społecznej
- ~ Społeczeństwo obywatelskie, Cel strategiczny – Podniesienie poziomu aktywności społecznej

2. **SFERA EKONOMICZNA** - Cel główny: Poprawa pozycji konkurencyjnej gospodarki województwa

Najważniejsze obszary priorytetowe:

- ~ Społeczeństwo informacyjne, Cel strategiczny – Budowa społeczeństwa informacyjnego
- ~ Rynek pracy, Cel strategiczny – Podniesienie ogólnego poziomu zatrudnialności i mobilności zawodowej mieszkańców województwa

3. **SFERA FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNA** - Cel główny: Stworzenie rzeczywistego regionu społeczno – ekonomicznego posiadającego własną podmiotowość kulturową i gospodarczą

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

Najważniejsze obszary priorytetowe:

~ Tożsamość regionalna, Cel strategiczny – Umocnienie identyfikacji mieszkańców z województwem.

Strategia Rozwoju Powiatu Sieradzkiego na lata 2007 – 2013

Misją Powiatu Sieradzkiego sformułowaną w Strategii jest: Podniesienie atrakcyjności powiatu sieradzkiego w strukturze społeczno-gospodarczej województwa łódzkiego i Polski jako obszaru zrównoważonego rozwoju, przyjaznego do zamieszkania i działalności gospodarczej

oraz zachowującego walory środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego.

Misja została uznana za cel główny i jednocześnie jako proces rozwojowy służący coraz lepszemu zaspokajaniu różnorodnych potrzeb mieszkańców i gospodarki powiatu.

Cele strategiczne Powiatu ujęte w Strategii:

1. Trwały i zrównoważony rozwój obszarów wiejskich
2. Tworzenie warunków dla rozwoju i poprawy efektywności, innowacyjności i konkurencyjności przedsiębiorstw
3. Podniesienie ogólnego poziomu zatrudnialności i mobilności zawodowej mieszkańców powiatu. Cele szczegółowe:
 - Zwiększenie zatrudnienia i wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy
 - Rozwijanie aktywnych form rynku pracy
 - Zwiększenie zasięgu oddziaływania Aktywnej Polityki Rynku Pracy
 - Zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób starszych
 - Poprawa dostępu do rynku pracy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
4. Rozwój i poprawa funkcjonowania infrastruktury technicznej i informatycznej w powiecie
5. Rozwój infrastruktury społecznej i poprawa jakości życia. Cele szczegółowe:
 - Upowszechnianie edukacji przedszkolnej
 - Podniesienie poziomu wykształcenia mieszkańców i doskonalenie systemu kształcenia w powiecie, zwłaszcza zawodowego

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

- Wdrażanie aktywnej polityki społecznej, wsparcie rodzin i ograniczanie wykluczenia społecznego
- Podniesienie stanu zdrowotności mieszkańców powiatu
- Wzrost uczestnictwa w kulturze, zachowanie dziedzictwa kulturowego i aktywna ochrona zabytków
- Wzrost znaczenia sportu i rekreacji
- Zmniejszenie zagrożenia przestępczością i poprawa bezpieczeństwa publicznego oraz zwalczanie patologii społecznej.

6. Poprawa stanu i ochrona środowiska przyrodniczego

7. Poprawa wizerunku powiatu i wzmocnienie własnej tożsamości terytorialnej

8. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego i informacyjnego oraz doskonalenie zarządzania powiatem. Cele szczegółowe:

- budowa, aktywizacja i wspieranie instytucji i organizacji społeczeństwa obywatelskiego oraz pożytku publicznego
- wspieranie rozwoju partnerstwa lokalnego na poziomie powiatu i gmin
- budowanie relacji partnerskich między administracją publiczną i organizacjami pozarządowymi w realizacji zadań publicznych i powstawaniu lokalnych inicjatyw obywatelskich
- upowszechnianie inicjatyw społecznych dążących do zwiększenia integracji społecznej
- wzmocnienie potencjału administracji samorządowej
- poprawa dostępu do informacji publicznej.

Część z w/w celów jest nierozdzielnie związana ze strefą społeczną. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy i Miasta Złoczew wpisuje się zatem w szereg działań realizowanych na poziomie powiatu.

2. Charakterystyka Miasta i Gminy Złoczew

2.1. Położenie gminy

Gmina Złoczew jest jedną z 25 gmin miejsko – wiejskich w województwie Łódzkim, oraz jedną z 584 gmin o tym charakterze w całej Polsce. Gmina administracyjnie przynależy również do powiatu sieradzkiego, w skład którego wchodzi 11 gmin. Gmina Złoczew jest jedną z 3 gmin o charakterze miejsko – wiejskim.

Gmina Złoczew jest jedną z mniejszych gmin w powiecie sieradzkim i zajmuje powierzchnię 118,02 km². Na obszarze gminy zamieszkuje 7 593 osób.

Ośrodkiem gminy, wokół którego koncentruje się życie społeczne i gospodarcze jest liczące ponad 400 lat miasto Złoczew, którego powierzchnia wynosi 13,8 km². Miasto Złoczew jest zamieszkiwane przez 3 482 osób.

Złoczew położony jest w połowie drogi między Sieradzem a Wieluniem w sąsiedztwie gmin Brzeźnio, Brąszewice, Klonowa, Ostrówek, Lututów, Konopnica i Burzenin.

Gmina podzielona jest na 20 sołectw, których łączna powierzchnia wynosi 6 900,9 ha. Sołectwa wchodzące w skład Gminy Złoczew: Biesiec, Borzęckie, Broszki, Bujnow, Czarna, Dąbrowa Miętka, Emilianów, Grójec Mały, Grójec Wielki, Gronówek, Kamasze, Łuszczyn, Miklesz, Potok, Robaszew, Stanisławów, Stolec, Szklana Huta, Uników, Wandalin, Zapowiednik.

Gmina Złoczew została sklasyfikowana jak gmina o charakterze rolniczym. Użytki rolne stanowią blisko 70% całkowitej powierzchni gminy, natomiast lasy 23%. W gminie znajdują się również nieliczne ciekі wodne.

Gmina Złoczew położona jest w południowo zachodniej części województwa łódzkiego, w środkowej części Wysoczyzny Złoczewskiej. Wysoczyzna Złoczewska leży w środkowej części Niziny Południowo – Wielkopolskiej. Wysoczyznę tę stanowi równina morenowa położona w międzyrzeczu Proсны i górnej Warty. Występuje tutaj układ mozaikowy – terenów uprawnych i płątów lasu.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

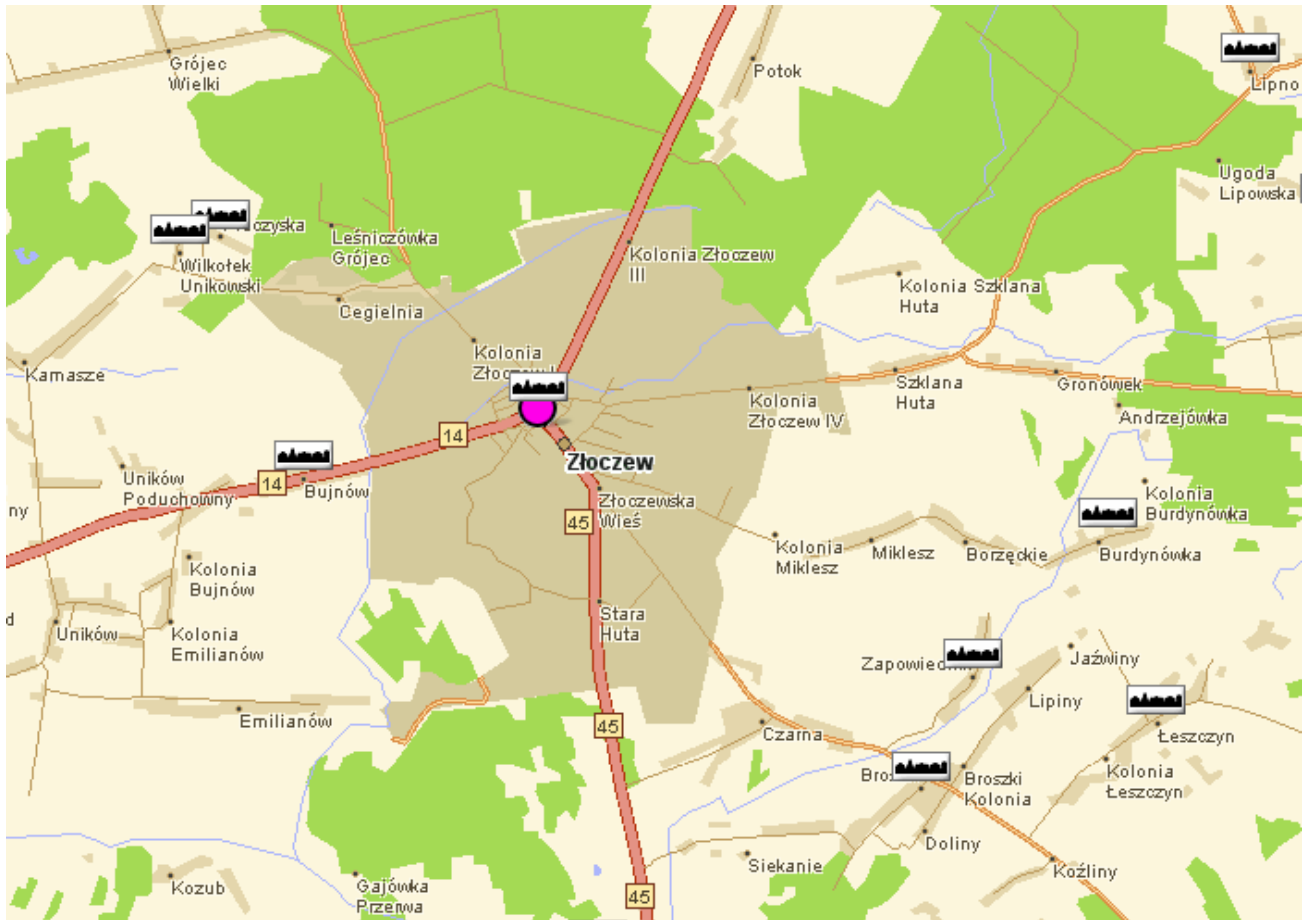
Gmina posiada dobre powiązanie komunikacyjne z większymi ośrodkami miejskimi, chociaż Złoczew znajduje się w dość dużej odległości od większych polskich miast:

- od Łodzi trasą nr 14 jest około 85 km
- od Wrocławia drogą nr 8 - 125 km
- od Opola - 110km
- od Częstochowy drogą nr 43 - blisko 90km.

Od strony południowo - zachodniej Złoczew skomunikowany jest z aglomeracją Wrocław drogą krajową nr 8, natomiast z kierunku północno - wschodniego z Łodzią drogą krajową nr 14. Złoczew położony jest na skrzyżowaniu dróg krajowych nr 45 z Sieradza do Wielunia oraz nr 14 z Łodzi do Wrocławia.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

Mapa Miasta i Gminy Złoczew

Źródło: www.mapa.targeo.pl

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

Mapa. Powiat Sieradzki na tle Województwa Łódzkiego,

Źródło: www.pl.wikipedia.org

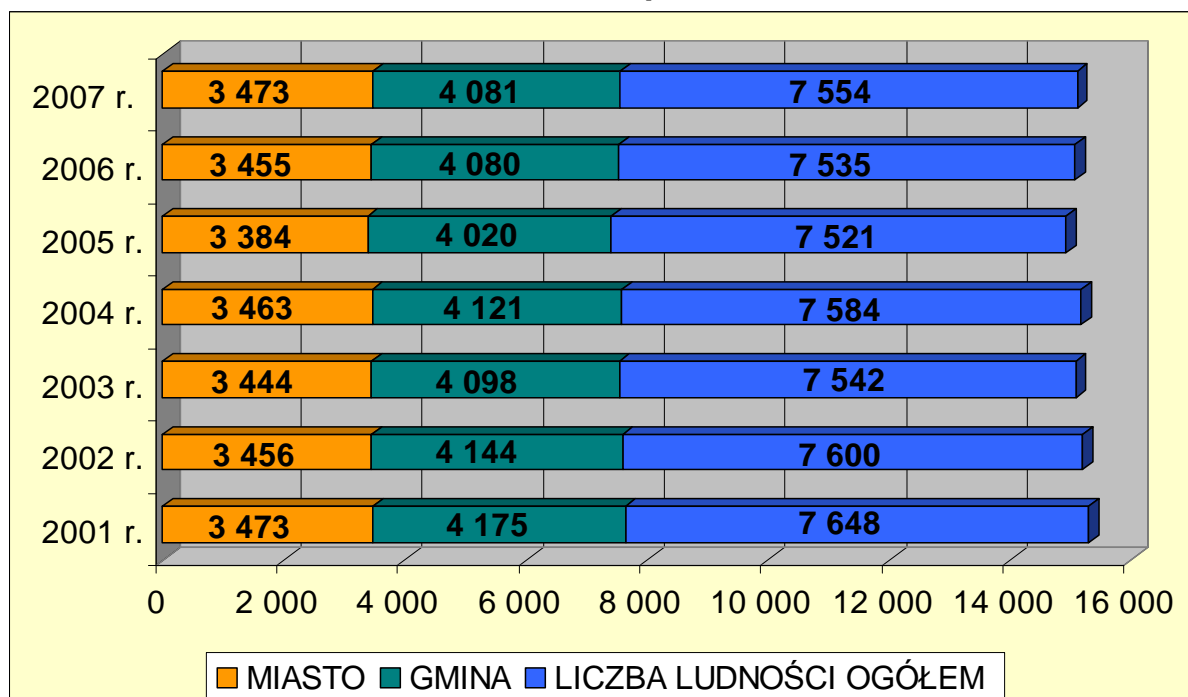
2.2. Warunki demograficzne

Ludność miasta i gminy Złoczew stanowi 0,29% mieszkańców województwa łódzkiego (2 570 353 mieszkańców w 2006 r.) i 6,17% mieszkańców powiatu sieradzkiego (122 035 mieszkańców – 2006 r.). W 2006 r. Gmina Złoczew liczyła 7 535 mieszkańców, w tym 3 724 mężczyzn i 3 811 kobiet. Na 1 kilometr kwadratowy przypada 70 mieszkańców, a stosunek płci wynosi 103 kobiety / 100 mężczyzn. Przyrost naturalny wynosi +9, natomiast saldo migracji jest od kilku lat ujemne i wynosi – 2 (2006 r.).

Na obszarze gminy występują tendencję do migracji. Ludzie przenoszą się do większych miast i wyjeżdżają za granicę, głównie w celu zarobkowym.

Analiza danych statystycznych liczby ludności Miasta i Gminy Złoczew wskazuje, iż liczba mieszkańców osiągnęła najwyższy poziom w 2001 roku (7 648 osób) a następnie zaczęła spadać. Niewielki wzrost liczby mieszkańców nastąpił w latach 2004 oraz 2007. W 2007 r. liczba mieszkańców była wyższa w porównaniu do 2006 r. o 19 osób.

Tabela: Liczba mieszkańców Miasta i Gminy Złoczew w latach 2001 – 2007

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Złoczewie oraz GUS

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

Struktura ludności wskazuje, iż najwięcej osób znajduje się w wieku produkcyjnym (32% w 2006 roku). Udział tych osób w ogólnej populacji wzrasta w poszczególnych latach analizy, przy zauważalnym spadku liczby osób młodych, w wieku przedprodukcyjnym, którzy w 2001 roku stanowili 25,6% ogółu ludności, a w 2006 roku już zaledwie 22,7 %. Rosnąca liczba osób w wieku produkcyjnym, przy malejącej liczbie osób w wieku przedprodukcyjnym powoduje, iż z roku na rok społeczeństwo Gminy Złoczew będzie stawało się coraz starsze, co może rodzić wzrost wydatków na opiekę społeczną.

Charakterystykę ludności według grup wiekowych na obszarze Gminy Złoczew ukazuje poniższe zestawienie – dane za 2006 r.:

Tabela. Ludność według grup wiekowych na obszarze Gminy Złoczew

Przedział wiekowy	Liczba osób
0-4	376
5-9	418
10-14	559
15-19	588
20-24	600
25-29	537
30-34	555
35-39	502
40-44	458
45-49	485
50-54	492

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

55-59	458
60-64	348
65-69	285
Powyżej 70	741
Razem	7 402

Źródło: GUS

Analiza przedziałów wiekowych ludności Gminy Złoczew pozwala na stwierdzenie, iż najliczniej reprezentowaną grupę stanowią osoby w wieku 20-24 lat – 600 osób. Następne w kolejności (wg liczebności przedziału wiekowego) są grupy wiekowe: 15-19 lat (588 osób), 10 - 14 lat (559 osób), 30 - 34 lat (555 osób). Przeprowadzona analiza wskazuje na dużą liczbę osób młodych mieszkających na obszarze gminy.

Liczebność grupy najstarszej (+70 lat) wynosiła w roku 2006 - 741 osób. W ujęciu procentowym osoby w wieku powyżej 70 lat stanowią 10 % ogólnej liczby mieszkańców gminy. Taka sytuacja jest odzwierciedleniem ogólnopolskiego trendu starzenia się społeczeństwa.

Tabela: Liczba mieszkańców Gminy Złoczew w podziale na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny w latach 2001 – 2006

Rok		2001	2002	2003	2004	2005	2006
Wiek przedprodukcyjny	Ogółem	1960	1890	1851	1816	1756	1710
	Kobiety	968	934	918	909	867	848
	Mężczyźni	992	956	933	907	889	862
Wiek produkcyjny	Ogółem	4334	4417	4438	4476	4464	4475
	Kobiety	2026	2057	2065	2073	2068	2066
	Mężczyźni	2308	2360	2373	2403	2396	2409
Wiek poprodukcyjny	Ogółem	1250	1228	1214	1194	1182	1217
	Kobiety	831	823	814	815	807	834
	Mężczyźni	419	405	400	379	375	383

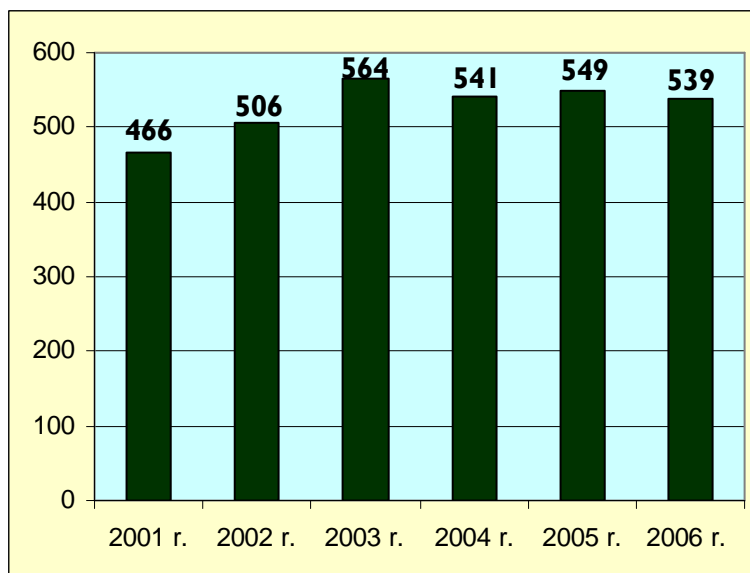
Źródło: Dane GUS

2.3. Gospodarka

Liczba podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Złoczew wynosi 539 (dane za 2006 r.). Zdecydowaną większość stanowią firmy zatrudniające od 1 do 5 osób, ale są i takie które zatrudniają do 80 osób. Gmina Złoczew nie dysponuje szeroko rozwiniętym potencjałem gospodarczym, co jest spowodowane jej położeniem w niedalekiej odległości od dużych ośrodków gospodarczych takich jak Sieradz czy Wieluń. Sytuacja ta jak i brak wolnych, uzbrojonych terenów pod inwestycje wpływa na brak zainteresowania obszarami gminy ze strony inwestorów.

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że liczba podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Złoczew spadła w 2006 r. o 10 w porównaniu z rokiem 2005. Analizując jednak sytuację na przestrzeni lat 2001 – 2006 zauważa się wzrost liczby podmiotów o blisko 20 %.

Wykres: Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Gminie Złoczew w latach 2001 – 2006.

Źródło: Dane GUS

Dominującymi i najbardziej rozwiniętymi rodzajami prowadzonej w Gminie Złoczew działalności gospodarczej są: handel, działalność usługowa i produkcyjno – przemysłowa, przetwórstwo rolno-spożywcze oraz budownictwo i transport.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

W mieście Złoczew popularny jest handel na targowiskach. Złoczew posiada dwa targowiska o łącznej powierzchni 18.392 m² z 56 stałymi punktami sprzedaży drobnodetalicznej.

2.4. Bezrobocie

Bezrobocie jest zjawiskiem społecznym, polegającym na tym, że część ludzi zdolnych do pracy i deklarujących chęć jej podjęcia nie znajduje faktycznego zatrudnienia z różnych powodów. Pod pojęciem bezrobotnego można rozumieć osobę niezatrudnioną, nie prowadzącą działalności gospodarczej i nie wykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia (w pełnym lub niepełnym wymiarze czasu pracy). Węższa definicja jest stosowana przez państwowe Urzędy Pracy (powiatowe lub wojewódzkie). I tak bezrobotnym w rozumieniu przepisów Ustawy o promocji rynku pracy jest osoba, która:

- ukończyła 18 rok życia (pełnoletnia),
- nie ukończyła 60 lat w przypadku kobiet i 65 lat w przypadku mężczyzn,
- aktualnie nie uczy się na żadnym szczeblu kształcenia lub nie jest skierowana na szkolenie przez PUP,
- jest zameldowana lub pozostaje w naszym kraju legalnie lub jej pobyt może zostać zalegalizowany (azyl polityczny, karta stałego lub czasowego pobytu, obywatele UE).

Skutki ekonomiczne i społeczne bezrobocia - zwłaszcza długotrwałego, które jest dużym problemem w Gminie Złoczew to:

- pogorszenie sytuacji materialnej aż do ubóstwa włącznie,
- pogorszenie stanu zdrowia,
- pogorszenie relacji między członkami rodziny aż do rozpadu rodziny włącznie,
- wzrost zachowań patologicznych (przestępczość, agresja, nałogi).

Statystyki dotyczące bezrobocia w znacznym stopniu zniekształcają obraz zjawiska ze względu na duży stopień tzw. bezrobocia utajonego oraz powszechności „pracy na czarno”. Bezrobocie powoduje, iż standard życia wielu ludzi stale się obniża i rozszerza się obszar patologii społecznej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

Bezrobotnym zgodnie z definicją ustawową jest osoba pozostająca bez pracy, ale jednocześnie zdolna i gotowa do jej podjęcia w pełnym wymiarze czasu. Bezrobocie, przyczyniając się do zubożenia materialnego, w bezpośredni sposób wpływa na poziom życia rodzin, wywierając negatywne skutki zwłaszcza w postaci:

- dezintegracji rodziny,
- zmniejszenia siły wsparcia emocjonalnego i solidarności pomiędzy członkami rodziny,
- zwiększenia ryzyka zaistnienia patologii życia społecznego.

Długookresowe bezrobocie ma wpływ na ekonomiczną i psychospołeczną sferę życia człowieka bezrobotnego oraz jego rodzinę. Jednym z pierwszych skutków utraty pracy jest obniżenie standardu życia rodziny, także wtedy, gdy otrzymywane są świadczenia kompensujące płacę. Sytuacja materialna osób dotkniętych bezrobociem zależy od ich standardu życia w czasie zatrudnienia, a zwłaszcza od posiadanych dóbr trwałego użytku, oszczędności i długów.

Duże znaczenie na poziom, od którego zaczyna się proces degradacji ekonomicznej i społecznej. Najbardziej dramatyczną sytuację w gminie mają rodziny świadczeniobiorców pomocy społecznej, które od dawna korzystały z systemu wsparcia socjalnego z powodu np. niskich dochodów, wielodzietności, inwalidztwa. Trudności finansowe w takich rodzinach prowadzą do drastycznych ograniczeń wydatków nawet na podstawowe potrzeby bytowe.

Wiodącą grupą osób korzystających z pomocy społecznej są bezrobotni, w szczególności długotrwale pozostający bez pracy (powyżej 24 miesięcy). Bardzo często osoby te nie podejmują działań w celu znalezienia pracy, zaś podejmowanie jakichkolwiek działań okazuje się bezskuteczne. Taki stan rzeczy prowadzi do kolejnych zjawisk patologii społecznej, tj: ubóstwo, alkoholizm. Pojawiają się wszelkiego rodzaju problemy życiowe - rozdrażnienie, zamykanie się w sobie, zrywanie związków międzyludzkich, apatia i zniechęcenie.

Rodziny, których członkowie tracą prawo do zasiłku, w których nie pojawiają się nowe stałe źródła dochodu, „przechodzą” do pomocy społecznej. Często w rodzinach długotrwale dotkniętych bezrobociem i długotrwale borykających się z biedą, obserwujemy „biedę dziedziczną”. Dzieci bezrobotnych rodziców najczęściej nie zdobywają wykształcenia,

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

powielają wzorzec rodziców, zasilają społeczność bezrobotnych i korzystających z pomocy.

Długotrwałe bezrobocie staje się coraz poważniejszą kwestią społeczną. Brak pracy odbiera szansę na godne życie.

Zwiększanie się grupy bezrobotnych świadczeniobiorców pomocy społecznej łączy się ze wzrostem zadań i wydatków oraz koniecznością dostosowania dotychczasowych form działania do nowych potrzeb. Dominującą formą pomocy w gminie są świadczenia pieniężne oraz żywność. Jednak z uwagi na ograniczone środki, pomoc ta staje się relatywnie niska. Podstawowe znaczenie w pomocy w wychodzeniu z bezrobocia ma jednak praca socjalna i przyjmuje ona zróżnicowane formy.

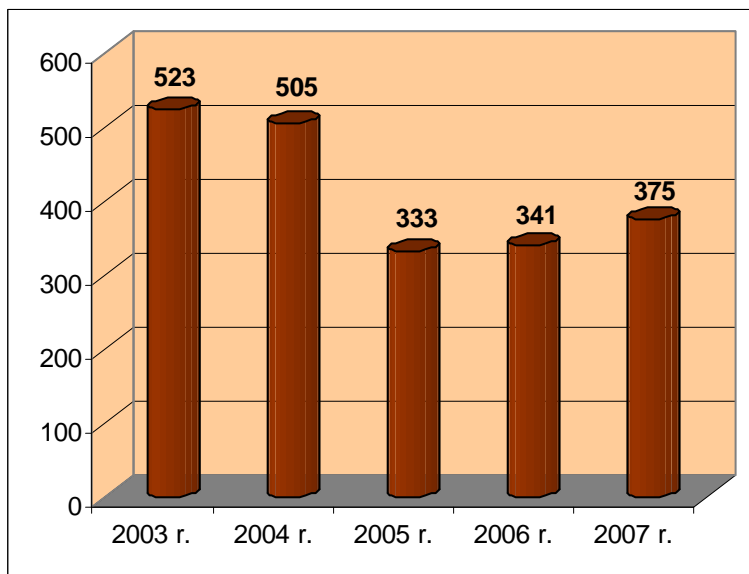
Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych w Gminie Złoczew to między innymi pomoc w planowaniu nowych koncepcji życia zawodowego, rozbudzanie motywacji do działania ukierunkowanego na zatrudnienie, jak również technika kontaktu, która pozwala na to, by pomoc – jej forma, wysokość i okres świadczenia – uzależniona była od aktywności bezrobotnego i jego rodziny. Niepokojący jest wpływ bezrobocia na zachowania patologiczne. Szczególnie niebezpiecznym zjawiskiem staje się przemoc w rodzinie. Długie pozostawanie bez pracy stymuluje procesy dezintegracji życia rodzinnego. Przymusowa bezczynność zawodowa i nieuregulowany tryb życia wywołują zachowania dewiacyjne, skierowane na rodzinę i lokalne środowisko społeczne. Negatywne emocje związane sytuacją bezrobocia przenoszone są na najbliższych – ofiarami przemocy i złego traktowania są najczęściej kobiety i dzieci. Długotrwałe bezrobocie, z jego negatywnymi konsekwencjami psychospołecznymi, wymaga odpowiednich form oddziaływań.

Na terenie działania Ośrodka Pomocy Społecznej wśród rodzin objętych pomocą rodziny, w których występuje bezrobocie stanowią najliczniejszą grupę - 148 rodzin (544 osób) w 2006r.

Sytuacja na lokalnym rynku pracy w Gminie Złoczew wskazuje, że poziom bezrobocia od 2005 r. wzrasta. W porównaniu jednak z 2003 r. kiedy liczba bezrobotnych wyniosła 523, bezrobocie na koniec września 2007 r. spadło o blisko 28 %.

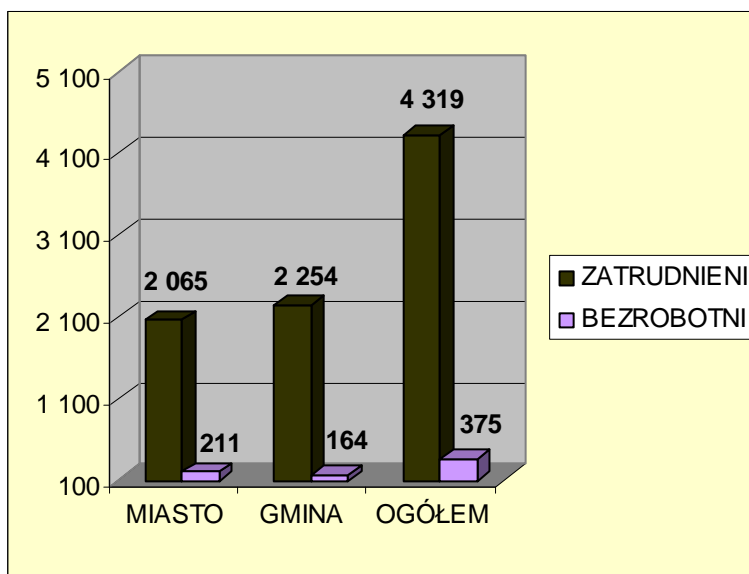
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

Wykres: Liczba bezrobotnych w Mieście i Gminie Złoczew w latach 2003 – 2007

Źródło: Dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Sieradzu oraz GUS

Porównując poziom zatrudnienia w mieście i gminie Złoczew zauważa się zdecydowanie wyższe bezrobocie i niższy poziom zatrudnienia w samym Złoczewie. Sytuacja w gminie jest lepsza i liczba bezrobotnych w ujęciu procentowym wynosi 44%, tj. o 12 % mniej niż w mieście (56%). Liczba zatrudnionych w gminie jest wyższa o 189 osób. Stan ten obrazuje poniższy wykres.

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Sieradzu

2.5. Infrastruktura techniczna

Sieć wodociągowa

Gmina Złoczew jest w 100% zwodociągowana. Na jej terenie znajdują się 4 ujęcia wody: w Złoczewie, Broszkach, Unikowie i Grójcu Wielkim. Planuje się modernizację ujęć wody w gminie Złoczew oraz wymianę wodociągu w Grójcu Wielkim. W chwili obecnej zasoby dyspozycyjne warstw wodonośnych, jak i wydajność ujęć są wystarczające.

Długość sieci wodociągowej dla miasta i gminy Złoczew wynosi 117,5 km. Gmina ma 1 485 połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Woda dostarczana jest do 231 gospodarstw domowych. Z danych statystycznych wynika, że 6 578 osób korzysta z sieci wodociągowej.

Sieć kanalizacyjna i oczyszczalnia ścieków

Miasto Złoczew jest skanalizowane w 60%. Warunki techniczne obecnej sieci kanalizacyjnej nie są zadowalające, dlatego gmina ma w planach budowę nowej sieci kanalizacyjnej i wykorzystanie już istniejącej jako kanalizacji deszczowej. Poza miastem na obszarze gminy brak jest sieci kanalizacyjnej. Podniesienie poziomu skanalizowania terenu miasta i gminy Złoczew jest priorytetem w działaniach gminy.

Obecnie długość czynnej sieci kanalizacyjnej i deszczowej wynosi 13 km, w tym kanalizacyjnej 8,45 km. Sieć ta łączy 318 budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania i korzysta z niej około 2 056 mieszkańców gminy Złoczew.

Aktualnie trwają prace przy budowie kolektora sanitarnego w Złoczewie oraz opracowanie dokumentacji budowy nowej sieci kanalizacyjnej w centrum miasta.

Na terenie miasta funkcjonuje oczyszczalnia ścieków o wydajności 300 m³ na dobę, trwają jednak prace nad modernizacją polegającą na zwiększeniu jej wydajności do 600 m³. Przewiduje się budowę małych oczyszczalni ścieków w większych sołectwach takich jak Stolec, Uników, Grójec Wielki. W ciągu kilku następnych lat zamierza się również przyłączyć sołectwo Potok kolektorem sanitarnym do oczyszczalni ścieków w Nowej Wsi.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

Drogi i komunikacja

Miasto i Gmina Złoczew posiadają dobry układ komunikacyjny z obszarami zewnętrznymi, siecią dróg zarówno krajowych, powiatowych jak i gminnych. Ponadto w obszarze gminy występują drogi gospodarcze oraz drogi wewnętrzne.

Sieć dróg i ulic krajowych na terenie miasta i gminy Złoczew ma długość 12,8 km i jest w całości asfaltowana. Sieć należy do właściwości Rejonu Dróg Krajowych w Sieradzu i w Wieluniu:

Droga krajowa nr 14:

Łowicz - Łódź - Pabianice - Sieradz - Złoczew - Walichnowy

1.ul. Sieradzka droga nr 14 - Rejon Dróg Krajowych w Sieradzu

2.ul. Lututowska droga nr 14 - Rejon Dróg Krajowych w Wieluniu

Droga krajowa nr 45:

Granica Państwa (PL - CZ) w miejscowości Chałupki - Racibórz - Opole - Kluczbork - Praszka - Wieluń - Złoczew

1.ul. Kościelna droga nr 45 - Rejon Dróg Krajowych w Wieluniu

2.ul. Wieluńska droga nr 45 - Rejon Dróg Krajowych w Wieluniu

Drogi powiatowe przebiegające przez obszar gminy Złoczew, należące do właściwości Powiatowego Zarządu Dróg w Sieradzu:

1. Dąbrowa Miętka od drogi krajowej 45, do miejscowości Stolec,
2. Stolec – Kamionka do miejscowości Biesiec,
3. Złoczew – Stolec do granic gminy,
4. Złoczew – Szklana Huta – Gronówek, do granic gminy,
5. Złoczew – Szklana Huta – Burzenin, do granic gminy,
6. Miklesz – Borzęckie – Burdynówka - Łuszczyn – Biesiec,
7. Uników – Kamasze – Grójec Wielki – Robaszew,
8. Wandalin – Klonowa, do granic gminy.

Ulice na terenie miasta Złoczew, które należą do właściwości Powiatowego Zarządu Dróg w Sieradzu:

1. Błaszowska
2. Burzenińska
3. Cegielniana
4. Cmentarna
5. Kilińskiego
6. Parkowa
7. Polna
8. Szeroka

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

- 9. Szkolna
- 10. Wyzwolenia
- 11. 9 – Maja
- 12. XX – lecia.

Obsługę komunikacyjną na terenie miasta i gminy Złoczew zapewnia sieć drogową oraz pasażerska komunikacja PKS.

Stan ulic i chodników na terenie miasta Złoczewa uzależniony jest, w dużej mierze od budowy sieci kanalizacyjnej i kolektorów burzowych.

Elektroenergetyka

Energetyka S.A. dostarcza energię elektryczną do 1188 odbiorców domowych na terenie miasta i gminy Złoczew, którzy zużywają miesięcznie około 400 000 kWh energii, w tym 235 to gospodarstwa rolne, które zużywają około 85 000 kWh miesięcznie. Zakłady produkcyjne, których jest około 20 na terenie Złoczewa zużywają około 90 000 kWh miesięcznie a małe firmy np. sklepy, których jest 205 zużywają około 180 000 kWh (razem z oświetleniem ulic).

Istniejąca sieć elektroenergetyczna zapewnia dostawę mocy i energii elektrycznej w pełni zaspakajającej potrzeby obszaru gminy, a zainstalowane na stacjach transformatory gwarantują znaczną rezerwę mocy elektrycznej.

Telekomunikacja

Usługi telekomunikacyjne dla miasta i gminy Złoczew realizowane są przez operatorów zarówno sieci stacjonarnej min. – TP.SA jak i sieci komórkowych Plus GSM, Orange, Era, Play.

W ostatnich latach wraz ze wzrostem popularności wzrasta dostępność usług internetowych i w gminie i mieście. Większość miejscowości ma dostęp do Internetu. Jednak ze względu na rozdrobnienie niektórych wsi, występuje problem dostępu do Internetu, telefonu stacjonarnego, a także problem z zasięgiem sieci komórkowych.

2.6. Potencjał turystyczny i kulturalny

Przy Miejsko – Gminnej Bibliotece Publicznej działa Punkt Informacji Turystycznej, który informuje zainteresowanych o atrakcjach turystycznych oraz walorach przyrodniczych miasta i gminy Złoczew.

Gmina Złoczew położona jest na terenach o charakterze rolniczo-leśnym. Przewaga terenów rolniczych ogranicza możliwość rozwoju turystyki na obszarze gminy. Z drugiej strony atutem gminy jest duża ilość lasów. Dużą atrakcją turystyczną są znajdujące się na terenie gminy rezerwaty przyrody:

- Rezerwat Paza, utworzony na obszarze 27,21 ha na terenie Leśnictwa Potok, Nadleśnictwa Złoczew; Miasta i Gminy Złoczew.

- Rezerwat Wrzqca o powierzchni 59,1 ha jest zlokalizowany na terenie: północno-zachodniej części uroczyska "Orły", Leśnictwa Biała, Nadleśnictwa Złoczew; Miasta i Gminy Złoczew.

- Rezerwat leśny Nowa Wieś utworzony na powierzchni: 117,62 ha, jest zlokalizowany na obszarze Leśnictwa Potok, Nadleśnictwa Złoczew, terenie Miasta Gminy Złoczew;

Rezerwat jest cennym elementem w przyrodzie regionu, o wyjątkowych walorach przyrodniczych, naukowych i dydaktycznych.

W środku dużego kompleksu leśnego, położonego w miejscowości Złoczew w niedalekim sąsiedztwie dwóch rezerwatów przyrody: „Nowa Wieś” i „Paza”, oraz ścieżki przyrodniczo – leśnej „Buczyna Złoczewska” znajduje się punkt edukacyjny zlokalizowany w oddziale 156 obrębu leśnego Złoczew.

Atrakcyjną formą wypoczynku dla mieszkańców gminy oraz turystów jest przebiegający przez obszar gminy szlak rowerowy "Sieradzka Eska" o długości 109 km. Szlak ten krzyżuje się z Czarnym Szlakiem Łącznikowym wiodącym do Wojkowa.

Najcenniejsze obiekty znajdują się w samym mieście Złoczew. Wśród zabytków gminy szczególnie wyróżniają się budowle sakralne o interesujących walorach architektonicznych:

- Zabytkowy Pałac Ruszkowskich został zbudowany w latach 1614 – 1617, wraz z otaczającym go parkiem i przyległymi budynkami tzw. „czworakami”.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

- Klasztor Sióstr Kamedulek ufundowany przez Andrzeja Ruszkowskiego w latach 1600-1603, do którego następnie dobudowano kamienicę klasztorną. Zakon Sióstr Kamedulek jest jednym z dwóch istniejących w Polsce i jednym z 14 w Europie.
- Kościół Parafialny pod wezwaniem Św. Andrzeja Apostoła, który powstał w latach 1611-1614. Obok kościoła stoi wybudowany w 2005 r. pomnik Jana Pawła II - dar mieszkańców miasteczka za pontyfikat Papieża Polaka.
- Cmentarz parafialny w Złoczewie, powstał na gruntach ofiarowanych przez dominium w 1846 r. Najstarsze zachowane groby pochodzą z drugiej połowy XIX w. Znajduje się tu zbiorowa mogiła żołnierzy polskich z września 1939 r., mogiła żołnierza - kaprala B. Kołacza, groby żołnierzy niemieckich z 1914 r. Na cmentarzu znajduje się także grób jednego z właścicieli Złoczewa - Faustyna Dobrowolskiego.
- Murowany neogotycki kościół parafialny p.w. św. Wawrzyńca w Stolcu.
- Ponadto na cmentarzu parafialnym w Stolcu znajduje się kwatera wojskowa z czasów II wojny światowej. Spoczywa tu 18 żołnierzy polskich poległych pod Stolcem w dniu 3 września 1939 r.
- Najcenniejszym zabytkiem podzłoczewskiej wsi Uników jest murowany, neogotycki kościół parafialny p.w. św. Stanisława biskupa, wzniesiony w latach 1870 - 75. Obok kościoła stoi murowana dzwonnica z trzema dzwonami. Na cmentarzu parafialnym znajduje się mogiła nieznanego żołnierza polskiego, poległego w 1939 r.

2.7. Bezpieczeństwo publiczne

Na podstawie Informacji Komisariatu Policji w Złoczewie o poziomie przestępczości na terenie miasta i gminy Złoczew w latach 2005 – 2007 zauważa się, że w 2007 roku w porównaniu z rokiem 2006 w mieście i gminie Złoczew poprawiło się bezpieczeństwo. W 2007 r. stwierdzono 124 przestępstwa ogółem, natomiast w 2006 r. - 156. Analogiczna sytuacja dotyczy wykroczeń, których w 2007 r. było 64, a w 2006 r. 88 – spadek o 24.

Poziom przestępczości na obszarze Miasta i Gminy Złoczew obrazuje poniższa tabela.

**Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew
na lata 2008 – 2015**

**Tabela. Poziom przestępczości w mieście i gminie Złoczew
w latach 2005 - 2007**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 r.	2006 r.	2007 r.
PRZESTĘPSTWA	140	156	124
WYKROCZENIA	45	88	64

**Tabela – Wybrane kategorie przestępstw w latach 2005 – 2007 na terenie
miasta i gminy Złoczew**

PRZESTĘPSTWO	2005 r.	2006 r.	2007 r.
Kradzież mienia	26	37	13
Kradzież samochodu	4	4	3
Kradzież z włamaniem	22	22	12
Rozbój, wymuszenie rozbójnicze	0	3	2
Zniszczenie mienia	6	3	6
Bójka, pobicie	0	0	4
Narkotyki	1	5	1
Wypadki drogowe	15	11	8
Nietrzeźwi kierowcy	35	48	38
RAZEM	109	133	87

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

Powyższe zestawienie przestępstw wskazuje, że w 2007 r. miało miejsce 87 przestępstw i nastąpił zdecydowany ich spadek w 2007 r. w porównaniu z rokiem 2006, kiedy to doszło do 133 przestępstw. W 2007 r. najczęściej aktów przestępczych dotyczyło zatrzymania nietrzeźwych kierowców – 38 oraz kradzieży mienia (13) i kradzieży z włamaniem (12). Najmniejsza liczba przestępstw dotyczyła spraw narkotykowych – 1 przypadek, miały również miejsce dwa rozboje.

Interwencje przeprowadzone przez policję w stosunku do mieszkańców miasta i gminy Złoczew w latach 2005 – 2007:

Tabela. Interwencje policyjne w latach 2005 – 2007

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 r.	2006 r.	2007 r.
INTERWENCJE POLICJI	65	108	30
OSOBY ZATRZYMANE DO WYTRZEŻWIENIA	15	18	16
MANDATY KARNE	96	177	121
KWOTA (MANDATY)	11 200 zł	24 450 zł	16 700 zł

Według danych Komisariatu Policji w Złoczewie najbardziej zagrożone i niebezpieczne miejsca oraz obiekty na obszarze miasta i gminy Złoczew:

- ❖ sklepy spożywcze (kradzieże z włamaniem);
- ❖ teren dyskoteki oraz stadionu sportowego (rozboje, bójki, i pobicia, zniszczenia mienia);
- ❖ targowisko miejskie, prywatne mieszkania (kradzieże);
- ❖ ulica Szeroka w Złoczewie oraz przyległe (niszczenie mienia).

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

Duży teren jaki obejmuje komisariat policji w Złoczewie (kilka gmin) – powoduje, że policja nie jest w stanie zagwarantować mieszkańcom pełnego bezpieczeństwa.

2.8. Infrastruktura społeczna

Oświata i wychowanie

Na terenie miasta i gminy Złoczew funkcjonuje siedem placówek oświatowych, w tym: cztery szkoły podstawowe, jedno przedszkole, a także jedno gimnazjum i zespół szkół ponadgimnazjalnych.

Tabela. Wykaz placówek oświatowych na terenie Miasta i Gminy Złoczew

Nazwa szkoły	Rok powstania placówki	Liczba uczniów
Publiczne Przedszkole w Złoczewie	1984 r.	148
Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Złoczewie	1971 r.	397
Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Września 1939 r. w Stolcu	1957 r.	92
Szkoła Podstawowa w Unikowie	1910 r.	86
Szkoła Podstawowa w Broszkach	1938 r.	42
Publiczne Gimnazjum im. Andrzeja Ruszkowskiego w Złoczewie	2004 r.	368
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Złoczewie: - Liceum Ogólnokształcące - Zasadnicza Szkoła Zawodowa		335: - 253 - 82

Źródło: Dane z Urzędu Miejskiego w Złoczewie

Cztery placówki oświatowe działają w samym mieście tworząc swoisty kompleks edukacyjny gdyż położone są w niewielkiej odległości od siebie. Na terenach wiejskich działają jedynie szkoły podstawowe we wsi Broszki, Uników, Stolec. Sześć z poniżej wskazanych placówek jest prowadzona przez Gminę Złoczew, natomiast szkoła ponadgimnazjalna podlega zarządowi powiatu.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

Placówki oświatowe na obszarze miasta i gminy Złoczew:

- ✚ Publiczne Przedszkole w Złoczewie – opieką przedszkolną objętych jest 6 grup uczniowskich. W poprzednim roku szkolnym 2006/2007 placówka opiekowała się i edukowała 129 przedszkolaków, w 2007/2008 nastąpił ich wzrost - 148. Od 2005 r. w przedszkolu prowadzone są prace inwestycyjne min. zmodernizowano kuchnię przedszkolną, dostosowując ją do standardów unijnych, wymieniono okna i pomalowano dwie sale do zajęć, zabezpieczono dach przed przeciekaniem, częściowo naprawiono schody frontowe do budynku i wymieniono drzwi wejściowe. Na następne lata planowane są kolejne prace remontowe budynku.
- ✚ Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Złoczewie - zajmuje dwukondygnacyjny budynek przy ul. Burzeńskiej, oraz część tzw. łącznika którym połączona jest z gimnazjum. W szkole w ciągu dwóch lat przeprowadzono sporo inwestycji np. odświeżono niektóre pomieszczenia biurowe zarówno te które zajmowane są przez szkołę jak i te które zajmuje mieszczący się w szkole Zespół Ekonomiczno – Administracyjny Szkół. Szkoła posiada pracownię komputerową oraz internetowe centrum informacji multimedialnej. Jest placówką, która korzysta od lat ze środków pochodzących z EFS. Szkoła pozyskała także środki z rządowego programu „Monitoring wizyjny w szkołach i placówkach”, dzięki czemu wyposażyła placówkę w standardowy zestaw do monitoringu wizyjnego (w 2007 r.). Przy szkole funkcjonuje stołówka szkolna, w której z dożywiania korzystają zarówno dzieci ze szkoły podstawowej jak i gimnazjaliści. W 2007 r. mury szkoły opuściło 68 uczniów.
- ✚ Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Września 1939 r. w Stolcu – w szkole dokonano wiele prac remontowych tj. wyremontowano budynek gospodarczy, naprawiono schody oraz drzwi wejściowe. Podjęte zostały działania w celu uruchomienia w szkole Centrum kształcenia na odległość na wsiach. Projekt jest realizowany w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich.
- ✚ Szkoła Podstawowa w Unikowie - najstarsza ze szkół działających na terenie gminy. W szkole prowadzony jest oddział przedszkolny sprawujący opiekę i zajmujący się

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

edukacją najmłodszych. Placówka otrzymała wyposażenie do centrum multimedialnego finansowane ze środków EFS. Szkoła na bieżąco wykonuje naprawy i przeprowadza małe inwestycje. W tym roku wykonano m.in. podjazd dla niepełnosprawnych, ogrodzenie boiska oraz terenu szkoły. Największym problemem placówki jest brak sali gimnastycznej.

- ✚ Szkoła Podstawowa w Broszkach – uczęszczają do niej dzieci z terenu Broszek, Czarnej i Zapowiednika. W szkole znajduje się oddział przedszkolny, który edukuje 5 - latków. Pod względem liczebności jest najmniejszą ze szkół na terenie gminy. Uczęszcza do niej 42 uczniów.

- ✚ Publiczne Gimnazjum im. Andrzeja Ruszkowskiego w Złoczewie – funkcjonuje w nowym budynku, który został oddany do użytku w 2004 r. W szkole znajdują się m.in. pracownie przedmiotowe, internetowe centrum informacji multimedialnej w bibliotece oraz pracownia komputerowa. Szkoła jest wyposażona w dźwig dla niepełnosprawnych. Szkoła jest beneficjentem pomocy z Europejskiego Funduszu Społecznego, ze środków którego udało się zakupić sprzęt komputerowy do biblioteki. W planach dyrektora szkoły jest malowanie klasopracowni, doświetlenie budynku od strony Pałacu oraz utwardzenie i okrawężnikowanie placu manewrowego dla autobusów szkolnych i drogi dojazdowej. W 2007 r. szkoła skorzystała z rządowego programu „Monitoring wizyjny w szkołach i placówkach” i wyposażyła placówkę w standardowy zestaw do monitoringu wizyjnego. W 2007 r. szkołę ukończyło 126 absolwentów.

- ✚ Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Złoczewie – placówka podlega samorządowi powiatowemu. Zespół Szkół obejmuje Liceum Ogólnokształcące oraz Zasadniczą Szkołę Zawodową. Mimo ciekawej oferty edukacyjnej liczba kształcących się z roku na rok maleje. W 2005 r. w LO uczyły się 332 osoby, natomiast w 2006 r. 263. Obecnie w placówce kształcą się 253 osoby (dane październik 2007 r.). Analogiczna sytuacja ma miejsce w odniesieniu do Zasadniczej Szkoły Zawodowej, gdzie obecnie kształcą się 82 osoby. W 2006 r. do ZSZ uczęszczały 92 osoby, natomiast w 2005 r. – 104. W Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych mieści się szkoła kształcąca dorosłych – LIDER. Szkoła kształci na poziomie ogólnym oraz zawodowym.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

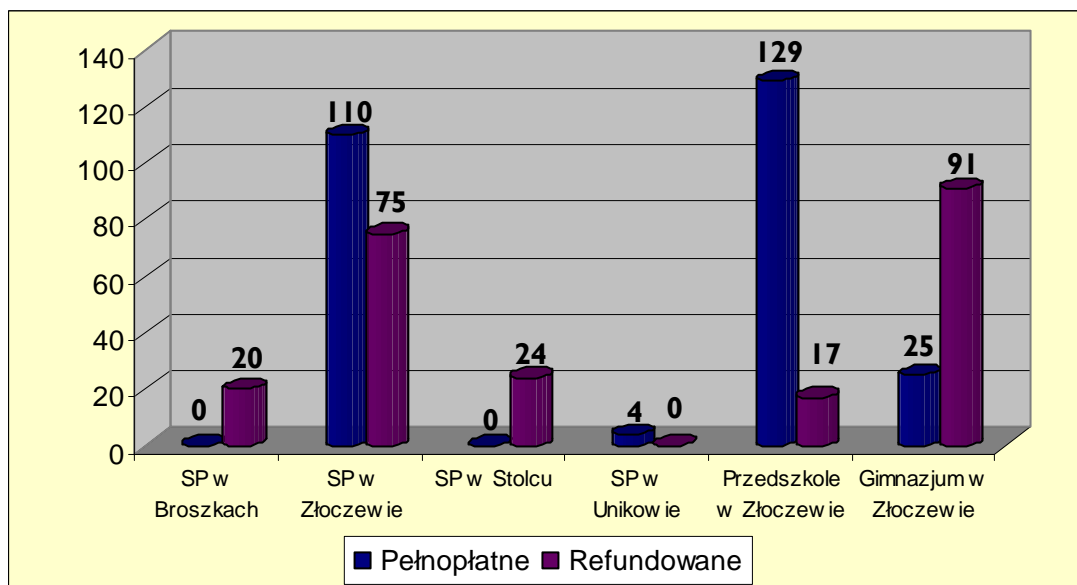
Zainteresowani nauką w systemie zaocznym mogą skorzystać z następującej oferty:

- Liceum Ogólnokształcące prowadzące nabory w dwóch terminach,
- Technikum Rolnicze,
- Technikum Policealne,
- Szkoła policealna - Opiekun w domu pomocy społecznej.

Szkoła jest beneficjentem EFS – dofinansowano wyposażenie sali informatycznej oraz centrum multimedialne oraz zorganizowano kurs językowy.

Szkoły z terenu gminy Złoczew realizują program dożywiania dzieci z rodzin ubogich. Finansowany jest on przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Złoczewie. W roku szkolnym 2007/2008 (stan na 30 września 2007) r. z pomocy tej skorzystało 227 dzieci uczących się w placówkach oświatowych gminy Złoczew.

Wykres - liczba uczniów korzystających z dożywiania w złoczewskich szkołach w roku szkolnym 2007/2008 (stan na 30 września 2007r.)

Źródło: Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Złoczewie - dane październik 2007 r.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

Działalność kulturalna, sportowa i rekreacyjna

Najważniejsze instytucje prowadzące działalność na obszarze gminy w zakresie kultury, sportu i rekreacji:

- Miejsko – Gminna Biblioteka Publiczna w Złoczewie, działa od 1950 r. Ma imponujący księgozbiór około 20.000 woluminów. Biblioteka udostępnia czytelnię, w której można min. zapoznać się z aktualną prasą lub skorzystać z Internetu. W bibliotece swoje miejsce ma również istniejący od 2002 r. Punkt Informacji o Unii Europejskiej, który udostępnia informacje tematyczne. Biblioteka Publiczna ma swoje filie w Stolcu i Unikowie.
 - Miejski Ośrodek Kultury w Złoczewie – placówka działająca od 1989r. Ośrodek jest centrum życia kulturalnego miasta i gminy. Od lat w ośrodku odbywają się zajęcia muzyczne, plastyczne, taneczne czy teatralne. Organizowane są także wystawy tematyczne, koncerty, spotkania oraz seanse filmowe. W ramach MOK działają grupy taneczne oraz zespoły muzyczne. MOK zajmuje się również promocją gminy m.in. poprzez reprezentowanie jej zarówno na imprezach kulturalnych min. na Jarmarku Wojewódzkim, Międzynarodowych Targach Turystycznych „Na styku Kultur”, Konfrontacjach Kulturalnych Gmin Powiatu Sieradzkiego” i innych. Od roku 2000 w MOK jest kącik regionalnej izby pamięci, oraz ekspozycja stała wystawa twórców „Cudze chwalicie swego nie znacie”. Ponadto ośrodek organizuje imprezy okolicznościowe, wycieczki turystyczno - krajoznawcze, oraz imprezy kultywujące tradycje, obyczaje, patriotyzm i folklor. Miejski Ośrodek Kultury zarządza 9 świetlicami wiejskimi, które znajdują się we wsiach Borzęckie, Szklana Huta, Dąbrowa Miętka, Wandalin, Czarna, Bujnow, Grójec Mały oraz Biesiec, Gronówek i złoczewskim pałacem. MOK zarządza także amfiteatrem, który jest ciągle w fazie budowy.
- Od 1992r. na terenie gminy działa kapela podwórkowa „Złoczewianie”, a od 1997 r. Zespół Śpiewaczy „Senior”. Zespoły te reprezentują gminę na wielu imprezach, a za swoją działalność otrzymują liczne odznaczenia.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji - istnieje od marca 2007 r. Jego celem statutowym jest realizowanie zadań w zakresie upowszechniania sportu, turystyki i rekreacji. MOSiR obejmuje swoim działaniem obiekty sportowe w Stolcu, Unikowie i Szklanej Hucie, współpracuje z klubami piłkarskimi Iskrą Stolec oraz Złoczewią Złoczew. Siedziba MOSiR-u znajduje się obok stadionu piłkarskiego. Placówka ta jest w fazie kształtowania się, wymaga jeszcze wielu inwestycji aby ośrodek w pełni mógł realizować wszystkie zadania statutowe.

Opieka zdrowotna

Na terenie gminy Złoczew większość zadań w zakresie ochrony zdrowia realizowana jest przez NZOZ-y. Wszystkie placówki służby zdrowia zlokalizowane są wyłącznie w mieście Złoczew.

Opiekę zdrowotną na terenie gminy zapewniają: 2 – niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, prowadzonych jest 5 praktyk lekarskich (w tym okulistyczne i stomatologiczne). Mieszkańcy gminy mogą także skorzystać z usług czterech aptek. Ponadto społeczność lokalna może korzystać z usług laboratoryjnych oraz gabinetów rehabilitacji. Dostępne dla ludności są również trzy gabinety z prywatnymi praktykami lekarskimi.

Najważniejsze zadania służby zdrowia:

- działania doraźne,
- działania integracyjne skierowane do osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin, a także osób upośledzonych,
- profilaktyka zdrowotna,
- promocja zdrowia skierowana do ogółu mieszkańców gminy, grup podwyższonego ryzyka najczęściej występujących chorób i ludzi zdrowych.

Organizacje pozarządowe

W gminie Złoczew aktywną działalność prowadzi kilka organizacji pozarządowych:

- ❖ „Towarzystwo Przyjaciół Złoczewa” – organizacja, której zakres działalności został określony w jej statucie. Towarzystwo ma na celu działania służące rozwojowi kulturalnemu i gospodarczemu miasta oraz zbliżeniu społeczeństwa do przeszłości

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

Złoczewa, a w szczególności krzewienie miłości do Złoczewa, pielęgnowanie jego tradycji, upowszechnienie wiedzy o tym mieście, jego przeszłości i pracy dnia dzisiejszego, zespalande wysiłków społecznych i współpracę z Urzędem Miejskim w dziedzinie szeroko pojętej estetyki miasta i poprawy jego urządzeń komunalnych, współpracę z konserwatorami zabytków w celu roztoczenia nad nimi należytej opieki.

Towarzystwo realizuje swe cele przez :

- a \ współpracę z zakładami państwowymi, związkami zawodowymi, organizacjami społecznymi i innymi instytucjami na terenie miasta i kraju,
- b \ podejmowanie lub branie udziału w przedsięwzięciach mających na celu rozwój miasta, badanie jego przeszłości,
- c \ organizowanie odczytów, zebrań dyskusyjnych, spotkań autorskich, wystaw, konkursów oraz innych imprez wynikających z zadań Towarzystwa,
- d \ rozwijanie działalności w dziedzinie amatorskiej twórczości artystycznej.

- ❖ Klub Sportowy Złoczewia Złoczew – główne obszary działalności klubu:
 - ✓ prowadzenie działalności sportowej,
 - ✓ prowadzenie działalności szkoleniowej – młodziki,
 - ✓ prowadzenie drużyny piłkarskiej „Złoczewia Złoczew”,
 - ✓ propagowanie kultury fizycznej i sportu.

- ❖ Ochotnicza Straż Pożarna w Złoczewie – jednostka uświadamia mieszkańców o konieczności i sposobach ochrony przed pożarami oraz przygotowuje ludność do ochrony przeciwpożarowej.

- ❖ Klub Seniora – prowadzi również działalność artystyczną. Muzyczny Zespół Śpiewaczy „Senior” koncertuje, jeździ na wystawy i inne projekty promocyjne. Panie z Klubu Seniora zajmują się rękodziełem.

3. Diagnoza sytuacji społecznej w Mieście i Gminie Złoczew

3.1. Działalność Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Ważnym zadaniem samorządu gminnego i innych instytucji działających na rzecz społeczności lokalnej jest udzielanie pomocy osobom i rodzinom w przewyciężeniu trudnych sytuacji życiowych, których nie są oni w stanie pokonać samodzielnie. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia własnych potrzeb na godnym poziomie. Głównym zadaniem jest podejmowanie działań na rzecz usamodzielnienia osób i rodzin, które z różnych przyczyn nie są w stanie zapewnić sobie potrzebnych środków do życia.

Zadania z zakresu pomocy społecznej w mieście i gminie Złoczew wykonuje Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, będący budżetową jednostką organizacyjną Gminy, utworzoną w celu realizacji własnych i zleconych gminie zadań z zakresu pomocy społecznej.

Ośrodek Pomocy Społecznej działa w oparciu o obowiązujące przepisy prawa:

- Statutu zatwierdzonego uchwałą Rady Miejskiej w Złoczewie Nr. XXV/175/04 z dnia 30.II.2007r.,
- Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej,
- Ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych,
- Ustawy z dnia 22 kwietnia 2005r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej,
- Ustawy z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”,
- Ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

- Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- Ustawy z dnia 17 czerwca 1966r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji,
- Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- Ustawy z dnia 8 marca o samorządzie gminnym.

Nadzór nad działalnością Ośrodka pełni Burmistrz Miasta Złoczewa, natomiast w zakresie zadań zleconych Wydział Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi. W MGOPS zatrudnionych jest ośmiu pracowników.

Zadania własne są realizowane przez Ośrodek z budżetu gminy, a zadania zlecone z zakresu administracji rządowej z budżetu państwa. Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje następujące zadania:

- własne o charakterze obowiązkowym – zadania własne gminy,
- zlecone gminie z zakresu administracji rządowej
- w ramach programów rządowych w celu ochrony poziomu życia osób i rodzin,
- realizacja zadań w zakresie świadczeń rodzinnych jako zadanie zlecone administracji rządowej.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym z zakresu pomocy społecznej realizowanych przez Ośrodek należy:

- Opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka,
- Sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej,
- Udzielenie schronienia, zapewnienie posiłków oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- Przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
- Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

- Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nie mającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia,
- Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego,
- Opłacenie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie nie zamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem,
- Praca socjalna,
- Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- Prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo – wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych,
- Tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną,
- Dożywianie dzieci,
- Sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,
- Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
- Sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego,
- Utworzenie i utrzymanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.

Do zadań własnych gminy z zakresu pomocy społecznej realizowanych przez ośrodek należy:

- Przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych,
- Przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnianie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze,
- Prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki,

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

- Podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznania potrzeb w gminie, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych,
- Zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników i warunków realizacji zadań własnych.

Zadania zlecone gminie, które realizuje Ośrodek obejmuje:

- Przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia,
- Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- Realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

Główne problemy występujące w sferze organizacji systemu pomocy społecznej to:

- Konieczność wzmocnienia partnerstwa i współpracy organizacji oraz instytucji działających w mieście,
- Utrwalony dotychczasowy model kulturowy i wychowawczy nie promujący postaw aktywnych wśród społeczności,
- Niska świadomość społeczna i zaangażowanie społeczne mieszkańców,
- Wzrost bezrobocia i pogarszanie się sytuacji materialnej części społeczeństwa.

Główne problemy zarządzania sferą społeczną:

- ❖ Konieczność umocnienia instytucji dla rozwoju współpracy regionalnej i europejskiej,
- ❖ Wdrożenie instytucji i systemu organizacyjnego dla wspierania inicjatyw obywatelskich,
- ❖ Konieczność efektywniejszego wykorzystania istniejącej infrastruktury technicznej i społecznej,
- ❖ Konieczność zapewnienia jednostkom organizacyjnym pomocy społecznej właściwej bazy lokalowej, zaopatrzenia w sprzęt i niezbędnych środków,

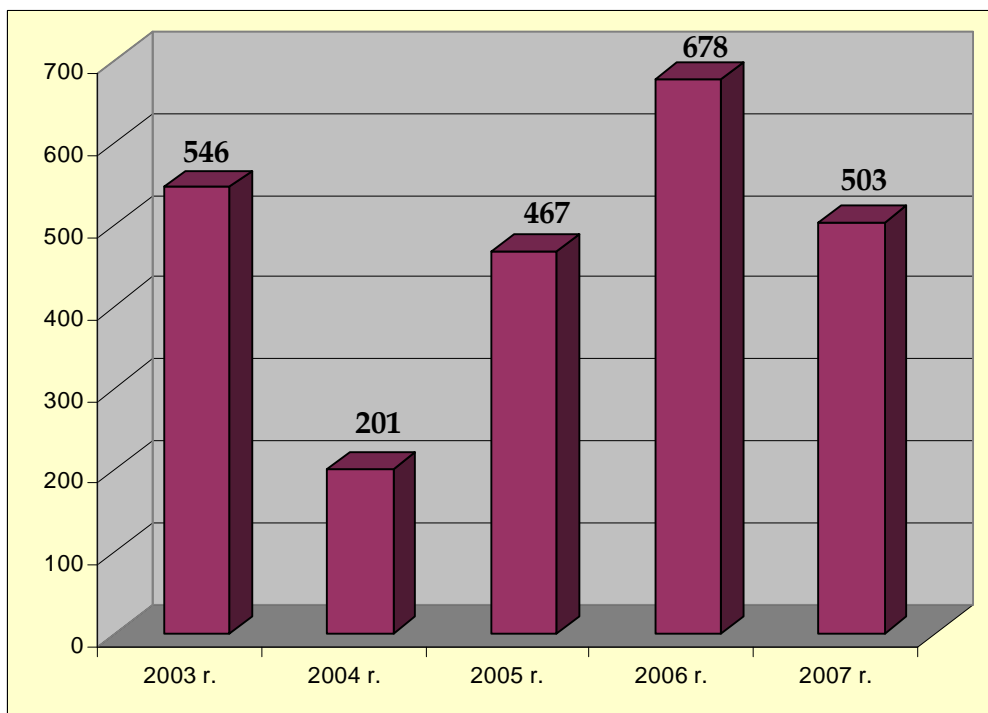
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

- ❖ Umożliwienie podnoszenia pracownikom kwalifikacji, pogłębiania wiedzy, nabywania doświadczeń i ich wymiana z innymi tego typu placówkami.

3.2. Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną

Z zestawienia liczby osób, liczby rodzin oraz liczby osób w rodzinach objętych pomocą społeczną na terenie Gminy Złoczew w latach 2003 – 2007 wynika, iż najwięcej osób korzysta z pomocy przeznaczonej na realizację zadań własnych Gminy. Pomocą w tym zakresie objęto w 2007 roku 503 osoby. W 2006 r. z różnych form świadczeń pomocy społecznej skorzystało 18,23 % ogółu mieszkańców Złoczewa tj. 1 374 osoby z 394 rodzin. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w ramach zadań własnych gminy na przestrzeni lat 2003 – 2007 ulega stałym wahaniom, jednak zauważa się, iż w porównaniu z 2006 rokiem liczba tych osób w 2007 roku spadła z 678 do 503.

Wykres: Liczba osób, którym przyznano świadczenia w ramach zadań własnych gminy w latach 2003 – 2007

Źródło: Dane z Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złoczewie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

Zasiłki wypłacane w Gminie Złoczew można podzielić na zasiłki stałe, zasiłki okresowe oraz zasiłki celowe. Zasiłki stałe udzielane są 15 osobom (według stanu na koniec 2007 roku). Znacznie częściej na terenie Gminy są przyznawane zasiłki celowe (163 osoby), chociaż należy podkreślić, iż ich liczba zdecydowanie spadła w porównaniu z 2006 rokiem kiedy to przyznano 890 zasiłków celowych.

Szczegóły na temat liczby osób objętych pomocą społeczną i zasiłkami w mieście i gminie przedstawiają poniższe tabele.

**Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew
na lata 2008 – 2015**

**Tabela: Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną na terenie miasta i gminy Złoczew
w okresie od 2003 do 2007 roku**

Rok	Liczba osób objętych pomocą z zakresu zadań zleconych			Liczba osób objętych pomocą z zakresu zadań własnych		
	Liczba osób, którym przyznano świadczenia	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba osób, którym przyznano świadczenia	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2003	237	217	794	546	281	1 159
2004	113	112	284	201	132	525
2005	14	14	21	467	237	923
2006	540	13	20	678	316	1 150
2007	17	17	-	503	270	1 056

Źródło: Dane Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złoczewie

Tabela: Liczba osób, które otrzymały zasiłki na terenie miasta i gminy Złoczew w latach 2003 – 2007

Rok	Liczba osób, które otrzymały zasiłki stałe		Liczba osób, które otrzymały zasiłki okresowe		Liczba osób objętych pomocą w formie zasiłków celowych
	Zasiłek stały	Zasiłek stały wyrównawczy	Zasiłek okresowy	Zasiłek okresowy gwarantowany	Zasiłek celowy
2003	14	11	65	1	249
2004	13	11	12	0	194
2005	14	-	85	-	166
2006	13	-	55	-	890
2007	15	-	57	-	163

Źródło: Dane Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złoczewie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

Istotnym zagadnieniem jest określenie typu beneficjentów pomocy społecznej w Gminie Złoczew. Według stanu na koniec 2007 roku było to 278 rodzin ogółem, 195 z nich ma dzieci, a 41 rodzin objętych pomocą to rodziny niepełne, natomiast w 51 rodzinach znajdują się emeryci bądź renciści, będący beneficjentami pomocy. Obserwuje się spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej na terenie gminy. W porównaniu do 2006 r. liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej spadła o 45.

Tabela: Typy rodzin objęte pomocą społeczną w latach 2006 i 2007

Wyszczególnienie	2006		2007	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem	323	1 167	278	1 070
o liczbie osób:				
1	77	77	51	51
2	24	48	29	58
3	35	105	34	102
4	75	300	64	256
5	46	230	45	225
6 i więcej	66	407	55	378
Rodziny z dziećmi ogółem	208	1 003	195	932
o liczbie osób:				
1	51	180	46	151
2	80	345	75	329
3	45	255	43	238
4	18	113	19	125
5	10	78	8	56
6	4	32	3	24
7 i więcej	0	0	1	9
Rodziny niepełne ogółem	33	109	41	128
o liczbie osób:				
1	15	34	20	41
2	9	28	11	34
3	3	12	4	16
4 i więcej	6	35	6	37
Rodziny emerytów i rencistów ogółem	51	164	51	160
o liczbie osób:				
1	15	15	12	12
2	9	18	15	30
3	6	18	6	18
4 i więcej	21	113	18	100

Zródło: Dane Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złoczewie

3.3. Powody przyznania pomocy społecznej

3.3.1. Ubóstwo

Ubóstwo to brak dostatecznych środków materialnych do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych (mieszkanie, jedzenie, ubranie, kształcenie, leczenie). Rodzaje ubóstwa:

- **zawinione** – jest w przeważającej części udziałem osób z tzw. marginesu społecznego: alkoholików, narkomanów, osób, którym nie chce się pracować – chroniczna niechęć do pracy, bo niska płaca i się nie opłaca, bo praca z dojazdami, bo więcej zarobi „na czarno” lub dorywczo, bo wysokość zasiłku równa się prawie wysokości wynagrodzenia.

- **niezawinione** – emeryci, renciści, długotrwanie chorzy, po zdarzeniu losowym (śmierć żywiciela rodziny, zniszczenia na skutek pożarów, powodzi, bezrobocia, przejmowania wzorców zachowań rodziców, powstałe na skutek indywidualnych sytuacji życiowych - wielodzietność, rodzicielstwo niepełne, niepełnosprawność, samotność, niski status wykształcenia, brak kwalifikacji, depresja).

Na terenie gminy jest to duży problem. Jak pokazują sprawozdania MGOPS na 100% rodzin korzystających z pomocy, na przestrzeni kilku lat jednym z głównych powodów ubiegania się o pomoc w 90-95% w tych rodzinach jest ubóstwo. Pogłębiające się nierówności warstw społecznych, teren typowo rolniczy z przewagą małych gospodarstw, brak zakładów przemysłowych a co za tym idzie brak miejsc pracy poza rolnictwem, dodatkowo niskie płace na tym rejonie nie są motywacją do podejmowania legalnego zatrudnienia (pracodawcy nadal chętniej zatrudniają „na czarno” albo oficjalnie na część etatu), powoduje, że zjawisko to nie maleje.

3.3.2. Niepełnosprawność i długotrwała choroba

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności rośnie, jednak nie odzwierciedla ona faktycznej liczby osób niepełnosprawnych w gminie, ponieważ osoby te posiadają dochód, który nie uprawnia ich do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej. Bardzo często niepełnosprawni nie są akceptowani przez otoczenie i pozostają w izolacji od rodziny i lokalnego środowiska.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

Niepełnosprawność, w swojej istocie, jest zjawiskiem o komponentach medycznych i społecznych. Powodowana chorobami czy dysfunkcjami fizycznymi ma przede wszystkim wymierne konsekwencje funkcjonalne i społeczne. Zjawisko niepełnosprawności może być określane i mierzone w różny sposób:

- w oparciu o zmienne kliniczne (etiologia, lokalizacja i zakres uszkodzeń);
- na podstawie możliwości codziennego funkcjonowania (samoobsługa, poruszanie się);
- na podstawie zdolności do pełnienia podstawowych ról społecznych adekwatnych do wieku danej osoby.

Powszechnie za niepełnosprawne uznaje się osoby, których stan fizyczny, psychiczny i umysłowy powoduje trwałe lub okresowe utrudnienia, ograniczenia bądź uniemożliwia pełnienie ról i zadań społecznych stosownie do wieku.

Sytuacja osób niepełnosprawnych ulegnie poprawie poprzez następujące działania:

- zapewnienie usług opiekuńczych;
- dofinansowanie w miarę posiadanych środków do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych oraz zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny;
- poprawa warunków życia poprzez likwidację barier funkcjonalnych (architektonicznych, urbanistycznych i komunikacyjnych).

Niepełnosprawność i długotrwała choroba jest jedną z głównych (3 z kolei po ubóstwie i bezrobociu) powodów występowania o pomoc finansową na terenie gminy Złoczew. W 2007r. z powodu niepełnosprawności lub długotrwałej choroby z pomocy OPS korzystały 84 rodziny, w tym wieś - 52 rodziny, liczba osób w rodzinach – 319.

Celem działań na rzecz osób niepełnosprawnych jest wyrównywanie ich szans w zakresie poprawy warunków życia, otoczenie opieką i wspieranie.

Od grudnia 2007 r. MGOPS w Złoczewie obsługuje obszar A Programu Pilotażowego PFRON „Uczeń na wsi – pomoc w zdobyciu wykształcenia przez osoby niepełnosprawne zamieszkujące gminy wiejskie oraz gminy miejsko – wiejskie”, do którego w tym roku przystąpiła gmina Złoczew, skierowany do niepełnosprawnych, uczących się i niepełnoletnich osób z terenu gminy. Programem objętych jest 13 dzieci niepełnosprawnych z terenu Gminy Złoczew.

3.3.3. Alkoholizm

Według najnowszej klasyfikacji zespół uzależnienia od alkoholu jest chorobą chroniczną i postępującą, która zaczyna się i rozwija bez świadomości osoby zainteresowanej, polega na niekontrolowanym picciu napojów alkoholowych i może doprowadzić do przedwczesnej śmierci. Charakteryzują ją przede wszystkim takie zjawiska jak:

- codzienne wypijanie alkoholu w celu utrzymania zadawalającego funkcjonowania,
- regularne ale ograniczone do weekendów picie dużych ilości alkoholu,
- ciągi picia występujące naprzemiennie z okresami trzeźwości,
- zmiany tolerancji na alkohol,
- utrata kontroli nad picciem,
- zaburzenia pamięci i świadomości,
- nawroty picia po próbach utrzymania okresowej abstynencji.

O uzależnieniu od alkoholu możemy mówić wówczas gdy co najmniej trzy spośród wymienionych objawów występowały co najmniej przez 1 miesiąc w ciągu ostatniego roku.

Nadużywanie alkoholu bardzo często wynika z nieumiejętności radzenia sobie z problemami jakie niesie życie i w ostateczności prowadzi do fizycznego i psychicznego wyniszczenia jednostki. Alkoholik jest osobą niedojrzałą emocjonalnie, skłoną do wahań i wybuchowych reakcji radości lub rozpacz, które mogą prowadzić do gwałtownych, nieprzemyślanych zachowań. Cechuje go także mała odporność na frustracje, kryje w sobie lęk przed wyjściem na jaw jego uzależnienia. Jego kontakty z innymi ludźmi zazwyczaj dość płytkie i luźne, nasycone są wysokim poziomem niepokoju.

Nadmierne spożywanie alkoholu znajduje swoje odbicie nie tylko w życiu jednostki ale także w życiu społeczeństwa. Problemy, których przyczyną jest alkohol mogą pojawić się w różnych dziedzinach. Można mówić o następstwach rodzinnych, problemach w pracy, łamaniu porządku publicznego.

Nadużywanie alkoholu w Polsce jest jedną z głównych przyczyn rozwodów. Bardzo ważnym skutkiem nadużywania alkoholu jest pogarszanie się sytuacji ekonomicznej i społecznej rodziny. Nie bez znaczenia jest wpływ alkoholizmu rodzica na rozwój dzieci, które żyją w atmosferze ciągłego niepokoju, lęku i napięcia. Uczą się destruktywnych dla siebie i otoczenia zachowań.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

Według Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Polsce jest około 800 tys. osób uzależnionych od alkoholu, co stanowi 2% całej populacji.

Wśród osób uzależnionych objętych pomocą na terenie Miasta i Gminy Złoczew z problemem alkoholowym jest 26 rodzin (liczba osób w rodzinach – 81). Jest utworzony punkt konsultacyjny ds. uzależnień jak również istnieje prężnie działająca grupa AA „24 godziny”. Dla osób współuzależnionych, czyli rodzin alkoholików prowadzone są zajęcia terapeutyczne oraz konsultacje z psychologiem. Konsultacje z psychologiem skierowane są zwłaszcza do uczniów stwarzających problemy wychowawcze i odbywają się raz w tygodniu. Gmina współpracuje z instytucjami mającymi duży wpływ na zmniejszenie problemu alkoholowego.

3.3.4. Sieroctwo

Na terenie gminy nie odnotowuje się zjawiska sieroctwa. W związku z tym w 2007 r. nie przyznano żadnego świadczenia z w/w przyczyny.

3.3.5. Bezdomność

Działania pomocy społecznej obejmują także zjawisko bezdomności. Problem ten dotyczy osób niezamieszkujących w lokalach mieszkalnym (w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy) i niezameldowanych na pobyt stały (w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych), a także osób niezamieszkujących w lokalach, w których nie ma możliwości zamieszkania.

Bezdomność stała się w ostatnich latach w Polsce dużym problemem społecznym dlatego też jest przedmiotem zainteresowania władz państwowych i lokalnych.

Przyczyny bezdomności to:

- niedostosowanie społeczne;
- narastające ubóstwo;
- bezrobocie;
- dysfunkcyjność rodziny;
- konflikty rodzinne;

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

- patologie społeczne;
- eksmisje (wzrost czynszów, cen mieszkań, brak dostatecznej ilości lokali mieszkalnych);
- wybór takiej drogi.

Na terenie gminy Złoczew w 2007 r. nie odnotowano osób, które korzystały ze świadczeń pomocy społecznej ze względu na bezdomność.

3.3.6. Przemoc w rodzinie

Rodzaje przemocy:

- fizyczna – maltretowanie, bicie, potrząsanie, szarpanie, kopanie, oparzenia, rany cięte, wykręcanie kończyn, głodzenie, krępowanie.
- psychiczna – psychiczne znęcanie się, odrzucanie, izolacja, groźby, krzyk, poniżanie, powtarzanie, że ktoś jest bezwartościowy i zły.
- wykorzystywanie seksualne
- zaniedbywanie.

Liczba odnotowanych przypadków – 4. W 2007 r. problem ten dotknął 2 rodziny na terenie gminy Złoczew. Trudno jednak określić faktyczną liczbę zdarzeń przemocy w rodzinie z uwagi na nie ujawnianie ich z powodu tzw. wstydu, niewiedzy, przyzwolenia społecznego na pewne negatywne zachowania związane z tzw. „nie wtrącaniem się” w wewnętrzne sprawy rodzin.

Główne przyczyny to: alkohol, bezrobocie, brak środków finansowych powodujących dodatkowe zadrażnienia w rodzinach, małe zaangażowanie w życie lokalnej społeczności (brak zajęcia), choroby psychiczne, depresja, dewiacje, negatywne wzorce w rodzinie i tzw. „dziedziczenie” bezrobocia, patologii, przemocy, wielodzietności:

- naturalne, całkowite – nie ma
- półsieroctwo naturalne – rodziny niepełne (zgon jednego z rodziców, rodzic samotnie wychowujący dzieci na skutek rozvodu, drugi rodzic NN, brak legalizacji związku)
- sieroctwo społeczne – dziecko zamieszkuje z rodzicami, ale jest zaniedbywane, odrzucane lub rodzic nie interesują się nim lub nie uczestniczą w jego życiu (wyjazdy za granicę, pobyt w zakładach karnych) a także dezorganizacja życia rodzinnego (nie spełniają prawidłowo podstawowych funkcji wychowawczych, opiekuńczych i społecznych).

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

Często przyczyną jest alkohol, bezrobocie, brak środków do godziwego życia, patologia, choroba.

Zjawisko sieroctwa istnieje, co prawda w niewielkim stopniu, ale jest już zauważalne. Należy tu zaznaczyć, że nasila się problem rodzin niepełnych – rodzic samotnie wychowujący dzieci (przeważnie matka), niechący się wiązać formalnie z drugim rodzicem, a także nielegalizowanie związków (konkubinaty), bo tak jest wygodnie i są większe świadczenia na dzieci.

Poniżej zestawiono najważniejsze powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2003 – 2007. Dominującymi powodami są: ubóstwo, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, niepełnosprawność, długotrwała choroba oraz rodziny wielodzietne.

**Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew
na lata 2008 – 2015**

Tabela: Powody przyznawania pomocy społecznej mieszkańcom Gminy Złoczew w latach 2003 – 2007

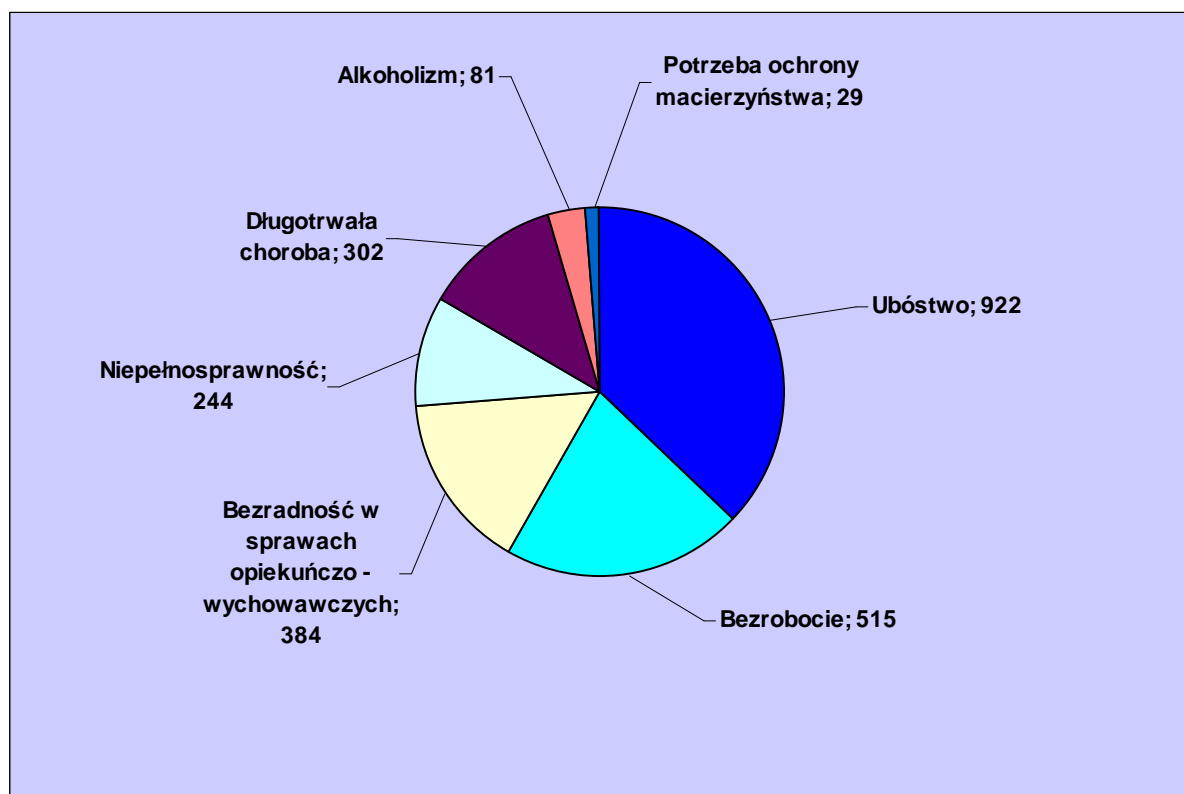
Powód trudnej sytuacji życiowej	2003		2004		2005		2006		2007	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	9	41	9	36	150	886	300	998	265	922
Sieroctwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bezdomność	2	4	1	1	0	0	1	1	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	22	111	6	32	1	3	7	29	7	29
Bezrobocie	162	606	119	449	189	658	148	544	141	515
Niepełnosprawność	82	350	89	370	36	121	32	105	68	244
Długotrwała lub ciężka choroba	67	312	33	158	46	190	84	319	85	302
Bezradność w sprawach opiek. - wych. i prowadzenia gosp. domowego - ogółem	17	94	6	43	66	304	59	296	74	384
W tym: Rodziny Niepełne	9	32	2	9	31	105	33	109	34	112
Rodziny wielodzietne	8	62	4	34	35	267	34	223	35	248
Alkoholizm	2	7	4	12	9	67	19	61	26	81
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0	0	0	0	2	2	2	2	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zdarzenia losowe	0	0	0	0	3	9	3	6	5	12

Źródło: Dane Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złoczewie

3.4. Mapa pomocy społecznej w Gminie Złoczew w 2007 roku

Na poniższym wykresie szczegółowo przedstawiono problemy społeczne w Gminie Złoczew w 2007 roku. Najczęstszym powodem przyznawania pomocy było ubóstwo – 922 przypadki, bezrobocie – 515 przypadków oraz bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych - 384 przypadki. Duży problem stanowią także takie kategorie jak: długotrwała choroba (302 przypadki) czy niepełnosprawność – 244.

Wykres: Powody przyznania pomocy społecznej w Gminie Złoczew w 2007 roku

Źródło: Sprawozdanie z działalności MGOPS w Złoczewie za 2007 rok

4. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - Dobrze funkcjonujący system pomocy społecznej w gminie, - Wysoka wykrywalność przestępstw, - Podejmowanie działań zapobiegających patologii oraz działań służących ograniczeniu tego zjawiska i pomocy w wychodzeniu z patologii (m.in. poprzez pracę psychologa (nie szkolnego) z dziećmi i młodzieżą szkolną, zwłaszcza wywodzącą się z rodzin patologicznych i sprawiającą trudności wychowawcze. - Działalność punktu konsultacyjnego (w Szkole Podstawowej w Złoczewie) Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w ramach programu „Zero tolerancji dla przemocy w szkole”, dla mieszkańców Złoczewa i ościennych gmin. - W gminie prowadzone są zajęcia terapeutyczne z kobietami współuzależnionymi od alkoholu, - Działania Punktu Konsultacyjnego ds. uzależnień oraz Grupy AA „24 godziny”, - Wysoki poziom oferty edukacyjnej szkół Gminy Złoczew i ośrodka kulturalnego, który zapewnia dzieciom i młodzieży możliwości aktywnego i ciekawego spędzania czasu. - W Złoczewie przy OSP działa Gminny Ośrodek, natomiast w szkole podstawowej w Stolcu mieści się Centrum Kształcenia na Odległość Na Wsiach, które posiada bogatą ofertę kursów e – learningowych dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych. - Szkoła Podstawowa w Złoczewie oraz Publiczne Gimnazjum w Złoczewie przystąpiły do rządowego programu „Monitoring wizyjny w szkołach”, podnosząc tym samym poziom bezpieczeństwa uczniów na terenie placówek. - Znajomość środowiska uczniów przez nauczycieli, - Szybka wykrywalność patologii, - Współpraca społeczności lokalnej, - Utrudniony dostęp do narkotyków, - Cztery punkty apteczne. 	<ul style="list-style-type: none"> - Bieda panująca w społeczeństwie, - Dysproporcje w statusie materialnym, - Relatywnie duża liczba osób zarabiających najniższą krajową bądź żyjących jedynie z zasiłków, - Brak zakładów przemysłowych, - Niekorzystna sytuacja na rynku pracy, - Niezaspokojenie potrzeb ludności w zakresie dostępu do usług medycznych o charakterze specjalistycznym, - Brak całodobowej opieki zdrowotnej, - Brak lokali socjalnych, - Zbyt mała kontrola ze strony policji, - Niewystarczająca ilość czasu poświęcona spotkaniom dotyczącym zagrożeń związanych z piciem alkoholu i spożywaniem narkotyków, - Duży teren jaki obejmuje komisariat policji w Złoczewie (kilka gmin) – powoduje, że policja nie jest w stanie zagwarantować mieszkańcom pełnego bezpieczeństwa.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none">- Pozyskiwanie środków zewnętrznych na różnorodne cele społeczne i rozwój zasobów ludzkich,- Współpraca instytucji publicznych i prywatnych,- Koordynacja działań różnych podmiotów w przedmiocie, ograniczenia zjawisk patologicznych- Likwidacja barier architektonicznych.	<ul style="list-style-type: none">- Zbyt wysokie koszty prowadzące do obniżenia poziomu edukacji,- Długa procedura skierowania osób na leczenie,- Masowe wyjazdy lekarzy za granicę,- Rozpad rodziny,- Utrata pracy,- Utrata zdrowia,- Trudności w nauce i życiu rodziny,- Złe wzorce społeczne,- Wypadki losowe,- Niestabilne prawo.

5. Misja i wizja strategii oraz jej cele

Misją czyli celem strategicznym opracowanej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew jest:

„Zapewnienie godnych warunków życia mieszkańcom Miasta i Gminy Złoczew poprzez przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego oraz wdrożenie efektywnego systemu wsparcia dla środowisk potrzebujących.”

Realizacja tego założenia wymaga współpracy wszystkich środowisk działających bezpośrednio w sektorze pomocy społecznej, jak również podmiotów gospodarczych oraz innych instytucji funkcjonujących na terenie miasta i gminy.

Wizja rozwoju jest określeniem takiego obrazu gminy, jaki chcieliby osiągnąć mieszkańcy w perspektywie średniookresowej. Wizja określa bardzo ogólnie dlaczego działamy, do czego należy dążyć, wyznacza opisowe cele w kontekście podejmowanych przedsięwzięć. Głównym elementem pożądanego stanu stosunków społecznych na obszarze miasta i gminy Złoczew jest sprawnie funkcjonujący system pomocy społecznej umożliwiający osobom potrzebującym i ich rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych. Efektem wprowadzonych rozwiązań będzie zmniejszenie nasilenia patologii trapiących lokalne społeczności, jak również upowszechnienie szybszego dostępu do świadczeń, z naciskiem na niefinansowe formy pomocy, prowadzące do wzrostu samodzielności i integracji ze społeczeństwem.

Zebrane w analizie obszaru Gminy Złoczew informacje na temat funkcjonowania poszczególnych sfer życia społeczno-gospodarczego pozwoliły na identyfikację celów szczegółowych, których osiągnięcie zapewni lokalnej wspólnocie osiągnięcie stanu zakładanego w opisanej wizji i misji gminy. Wśród celów szczegółowych wskazano:

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

- 1. Przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizacja lokalnego rynku pracy,**
- 2. Identyfikowanie przyczyn i ograniczenie zjawiska ubóstwa oraz zapobieganie wykluczeniu społecznemu,**
- 3. Podejmowanie działań zmierzających do poprawy stanu zdrowia i ograniczania skutków niepełnosprawności w społeczeństwie,**
- 4. Stworzenie zintegrowanego systemu pomocy osobom i rodzinom z problemem alkoholowym,**
- 5. Wdrożenie kompleksowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,**
- 6. Zapewnienie szerokiej i łatwo dostępnej pomocy osobom w podeszłym wieku,**
- 7. Podniesienie poziomu kwalifikacji i doskonalenie zawodowe pracowników socjalnych zatrudnionych w pomocy społecznej,**
- 8. Doskonalenie i rozszerzanie form działalności oświatowo-wychowawczej, poprzez realizowanie akcji, programów społecznych wskazujących młodzieży aktywne formy spędzania wolnego czasu,**
- 9. Przeciwdziałanie szerzącemu się zjawisku alkoholizmu i narkomanii szczególnie wśród młodzieży,**

Następnie poszczególnym celom przypisano zadania do realizacji w latach 2008–20015.

Zadania realizowane w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych:

- 1. Prowadzenie oferty szkoleń i innych form indywidualnej aktywizacji zwiększających szanse na zatrudnienie osób szczególnie narażonych na wykluczenie społeczne przy wykorzystaniu europejskich funduszy pomocowych i innych źródeł finansowania (zadanie ciągłe).**
- 2. Utworzenie Klubu Integracji Społecznej (2008-2009).**
- 3. Organizowanie prac społecznie użytecznych (zadanie ciągłe).**
- 4. Angażowanie osób bezrobotnych w pracę organizacji działających na rzecz społeczności lokalnej: w działaniach kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych, na rzecz osób niepełnosprawnych (zadanie ciągłe).**

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

5. Udzielanie osobom i rodzinom pomocy materialnej i niematerialnej w zależności od potrzeb (zadanie ciągłe).
6. Wdrażanie nowych metod pracy socjalnej, w tym kontraktów socjalnych w celu niwelowania postaw pasywnych i biernych (zadanie ciągłe).
7. Rozwój systemu poradnictwa zawodowego, psychologicznego i prawnego wspomagającego przewyższanie sytuacji kryzysowych (zadanie ciągłe).
8. Prowadzenie terapii rodzin objętych bezrobociem w celu ograniczenia zjawiska „dziedziczenia bezrobocia” przez młode pokolenie (zadanie ciągłe).
9. Tworzenie i rozwój działalności punktów konsultacyjnych działających w zakresie profilaktyki i ograniczenia zjawisk patologicznych (zadanie ciągłe)
10. Utworzenie Środowiskowego Domu Samopomocy (2008).
11. Opracowanie programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (2008).
12. Opracowanie programu aktywizacji osób z grup ryzyka (2008).
13. Utworzenie z zasobów komunalnych mieszkania tymczasowego pobytu dla osób dotkniętych zdarzeniami losowymi tj. pożar, zalanie, przemoc itp. (do 2010).
14. Prowadzenie programów:
 - Rządowy Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2006-2009,
 - Program Pilotażowy PFRON „Uczeń na Wsi - pomoc w zdobyciu wykształcenia przez osoby niepełnosprawne zamieszkującej gminy wiejskie oraz miejsko-wiejskie” na okres od grudnia 2007 r. – czerwca 2010 r. Programem objęto 13 dzieci niepełnosprawnych z terenu Gminy Złoczew.

Dzięki staraniom Gminy Złoczew w 2007 r. w Szkole Podstawowej w Złoczewie uruchomiono w ramach rządowego programu „Zero tolerancji dla przemocy w szkole” punkt konsultacyjny Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej. Punkt konsultacyjny świadczy pomoc psychologiczno-pedagogiczną poprzez doradztwo, poradnictwo i konsultacje psychologiczno-pedagogiczne dla rodziców, uczniów i nauczycieli szkół nie tylko z terenu gminy Złoczew, ale i gmin ościennych. Wszystkie te formy pomocy są całkowicie bezpłatne i ogólnie dostępne.

Realizacją powyższych kierunków działań zajmuje się MGOPS w Złoczewie we współpracy z:

- Urzędem Miejskim w Złoczewie;

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

- Komisariatem Policji w Złoczewie;
- Kuratorami sądowymi;
- Sądami;
- Miejskim Ośrodkiem Kultury w Złoczewie;
- Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Sieradzu;
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Samopomocową grupą AA „24 godziny”;
- służba zdrowia, poradnia zdrowia psychicznego;
- szkołami;
- Zakładem Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Złoczewie;
- kościoł.
- Starostwo Powiatowe w Sieradzu.
- Stowarzyszenie Pomocy „Wiara”.

Zidentyfikowane działania w zakresie rozwiązywania problemów społecznych w gminie wymagają odpowiednich źródeł finansowania do których należą:

- ✚ Środki finansowe pochodzące z budżetu gminy w zakresie finansowania zadań własnych gminy w zakresie pomocy społecznej
- ✚ Środki pochodzące z budżetu państwa na zadania zlecone gminie przez administrację rządową
- ✚ Środki finansowe pochodzące ze źródeł organizacji pozarządowych
- ✚ Środki finansowe pochodzące z Europejskiego Funduszu Społecznego
- ✚ Środki pochodzące ze Starostwa Powiatowego
- ✚ Fundusze inwestorów prywatnych.

6. Wdrażanie i monitorowanie strategii rozwiązywania problemów społecznych

Wspólny wysiłek osób, które przyczyniły się najpierw do opracowania szczegółowej diagnozy stanu społecznego gminy, a następnie celów na następnych kilka lat, pójdzie na marne, jeżeli zaproponowane w niniejszym dokumencie projekty nie będą realizowane. Niestety, nierzadko zdarza się, że strategia po uchwaleniu przez radnych staje się martwym dokumentem, do którego nigdy więcej już się nie sięga.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych powinna być dokumentem żywym – powinna być po prostu podstawowym planem działania, wyznaczającym kluczowe kierunki przedsięwzięć samorządu lokalnego i innych instytucji działających w obszarze polityki społecznej oraz wskazującym sposoby ich osiągnięcia.

Aby zaakceptowane w strategii działania były realizowane, potrzebny jest organ, który będzie odpowiedzialny za rozdzielanie zadań, monitorowanie postępów w ich wdrażaniu, okresową ocenę, nanoszenie korekt i uzupełnień oraz wprowadzanie do dokumentu nowych propozycji. Najczęściej takim organem jest Burmistrz, a przy najważniejszych decyzjach – Rada Miejska. Niekiedy do cyklicznej oceny realizacji zadań powołuje się specjalną komisję, w skład której wchodzi także przedstawiciele społeczności lokalnej, nie związani bezpośrednio z pracą Urzędu, ani Rady.

Zapisane w strategii zadania nie powinny być zatwierdzone raz na zawsze – raz w roku powinny być one przeglądane i ewentualnie korygowane bądź uzupełniane stosownie do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych. Równocześnie do dokumentu strategii powinny być wprowadzane nowe projekty, wynikające z pojawiających się możliwości (na przykład pozyskanie dodatkowych środków), bądź zgłaszanych potrzeb.

Monitorowanie jest procesem, który ma na celu analizowanie stanu zawansowania projektu i jego zgodności z postawionymi celami. Istotą monitorowania jest wyciąganie wniosków z tego, co zostało i nie zostało zrobione. Jest nią także modyfikowanie dalszych poczynań w taki sposób, aby osiągnąć zakładany cel w przyszłości. Istotnym elementem monitorowania jest wypracowanie technik zbierania informacji oraz opracowanie odpowiednich wskaźników, które będą odzwierciedlały efektywność prowadzonych działań.

7. Podsumowanie. Informacja i Promocja Strategii

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest jednym z podstawowych narzędzi programujących szeroko pojęty rozwój Gminy. Wytacza on i szczegółowo wskazuje kierunki rozwoju, jak również poszczególne działania podejmowane na rzecz Gminy. Urząd spełnia również funkcję informacyjną, poprzez realizację strategii informacyjnej, której zadaniem jest:

- ✚ zapewnienie powszechnego dostępu do informacji o możliwościach uzyskania wsparcia w ramach funduszy strukturalnych dla wszystkich grup docelowych na terenie Gminy,
- ✚ zapewnienie informacji o kryteriach oceny i wyboru projektów oraz obowiązujących w tym zakresie procedurach,
- ✚ zapewnienie bieżącego informowania opinii publicznej o zakresie i wymiarze pomocy wspólnotowej dla poszczególnych projektów i rezultatach działań na poziomie Gminy,
- ✚ zapewnienie współpracy z instytucjami zaangażowanymi w monitorowanie i realizowanie Strategii w zakresie działań informacyjnych i promocyjnych poprzez wymianę informacji i wspólne przedsięwzięcia,
- ✚ inicjowanie dodatkowych działań promocyjnych o zasięgu lokalnym,
- ✚ wykorzystanie nowoczesnych technologii, takich jak Internet, poczta elektroniczna, elektroniczna archiwizacja dokumentów, w celu usprawnienia komunikacji pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w realizacji Strategii.

7.1. Podmioty uczestniczące w realizacji strategii

Poniżej wymienione zostały wszystkie podmioty zaangażowane w proces tworzenia strategii rozwiązywania problemów społecznych. Podmioty te będą dbały o realizację jej zapisów.

- Burmistrz Miasta Złoczewa,
- Rada Miejska w Złoczewie,
- Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złoczewie,
- Organizacje pozarządowe,

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew na lata 2008 – 2015

- Kościoły i związki wyznaniowe wraz z organizacjami podległymi,
- Powiatowy Urząd Pracy w Sieradzu,
- Placówki oświatowe i kulturalne działające na terenie Miasta i Gminy Złoczew,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sieradzu,
- Mieszkańcy i grupy mieszkańców.

7.2. Źródła finansowania Strategii

Możliwości realizowania poszczególnych celów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Złoczew są uzależnione od posiadanych środków finansowych. Przewiduje się, że urzeczywistnienie projektów opisanych w niniejszym dokumencie będzie finansowane z następujących źródeł:

1. środków Banku światowego na realizację Poakcesyjnego Programu Wspierania Obszarów Wiejskich,
2. budżetu Gminy Złoczew i podległych jej jednostek organizacyjnych,
3. budżetu Powiatowego Urzędu Pracy,
4. środków organizacji pozarządowych,
5. środków innych instytucji działających w obszarze polityki społecznej,
6. dotacji i darowizn,
7. środków pozyskanych z Europejskiego Funduszu Społecznego,
8. środków pozyskanych z krajowych źródeł dotacyjnych, w tym PFRON.

Dywersyfikacja źródeł finansowania zadań z zakresu pomocy społecznej pozwoli na zwiększenie skali działań i objęcie skuteczną pomocą całej społeczności Miasta i Gminy Złoczew. Niniejszy dokument, poprzez wyznaczenie głównych celów społecznych i uszeregowanie potrzeb zgłaszanych przez mieszkańców, jest ważnym narzędziem przy ubieganiu się o dofinansowanie projektów ze źródeł zewnętrznych.